

บทที่ 3

ผลการศึกษาทะเบียนผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน (acute coronary syndrome – ACS)

จากการศึกษารวบรวมผู้ป่วยทะเบียนผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน (acute coronary syndrome – ACS) ที่อาศัยเครือข่ายการวิจัยทางคลินิก CRCN) ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลผู้ป่วยตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2545 จนถึง 31 ตุลาคม 2548 โดยมีโรงพยาบาลต่าง ๆ เข้าร่วมทั้งสิ้น 16 โรงพยาบาล ดังตารางที่ 1 ซึ่งแสดงลักษณะจำเพาะของโรงพยาบาลที่เข้าร่วม และจำนวนผู้ป่วยที่เข้าในการศึกษาทั้งหมด 9373 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะจำเพาะของโรงพยาบาลที่เข้าร่วมการศึกษา

จำนวนโรงพยาบาล	17	
ที่ตั้งโรงพยาบาล		
- กรุงเทพฯและปริมณฑล, จำนวน (%)	13	(76.5%)
รัฐบาล, จำนวน	10	(76.9%)
เอกชน, จำนวน	3	(23.1%)
- ภูมิภาค, จำนวน (%)	4	(23.5%)
จำนวนเตียงผู้ป่วย, ค่ามัธยฐาน, (พิสัยควอไทล์)	737	(335-976)
จำนวนเตียงผู้ป่วยใน CCU, ค่ามัธยฐาน, (พิสัยควอไทล์)	6	(5-8)
จำนวนผู้ป่วยที่รับไว้ด้วยอาการ ACS ต่อปี, ค่ามัธยฐาน, (พิสัยควอไทล์)	231	(168-261)
สามารถที่จะทำการสวนหัวใจได้, จำนวน (%)	16	(94.1%)
สามารถทำบอลลูนขยายหลอดเลือดได้ตลอด 24 ชั่วโมง, จำนวน (%)	11	(64.7%)
สามารถทำผ่าตัดหัวใจ, จำนวน (%)	16	(94.1%)

ACS – acute coronary syndrome

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนผู้ป่วยที่เข้าในทะเบียนผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันโดยแบ่งเป็น ช่วงต่าง ๆ

ระยะ	ช่วงเวลา	จำนวนผู้ป่วย คน	จำนวนครั้งที่เข้า รับการรักษา
1	1 ส.ค.2545 – 30 เม.ย.2547 (21 เดือน)	5275	5757
2	1 พ.ค.2547 – 31 ต.ค.2547 (6 เดือน)	1555	1745
3	1 พ.ย.2547 – 31 ต.ค.2548 (12 เดือน)	2543	2840
รวม	3 ปี 2 เดือน	9373	10342

เมื่อได้ข้อมูลผู้ป่วยจำเป็นต้องมีการตรวจสอบข้อมูลและความครอบคลุมของกลุ่มประชากรศึกษา จำเป็นต้องมีการกำกับและควบคุมคุณภาพ (Quality assurance system)

เนื่องจากโครงการนี้เป็นการศึกษาแบบสหสถาบัน ดังนั้นเพื่อให้ผลการศึกษาที่ได้มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และเป็นไปตาม protocol ที่กำหนด ดังนั้นแพทย์และพยาบาลผู้ช่วยวิจัยทุกคนจะได้รับการ ฝึกอบรมเพื่อให้มีความเข้าใจที่เหมือนกัน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

มีการติดตามการวิจัยเป็นระยะ (Monitoring) ทั้งหมดจำนวน 7 ครั้ง โดยช่วงแรกจะไปตรวจเยี่ยม หลังจากเริ่มโครงการได้ 1 เดือน เพื่อให้คำแนะนำในกรณีที่มีปัญหา และหลังจากนั้นจะไปติดตามทุก 3-6 เดือน เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนของราย (case coverage) โดยที่ความครบถ้วนของรายจะต้องไม่น้อย กว่า 80% รวมทั้งตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้อง และสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับการบันทึกและ รายงาน ตามแนวทางของ good clinical practice เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลการติดตามการวิจัยของโครงการสุ่มตรวจข้อมูลร้อยละ 10

ครั้งที่	ความครบถ้วนของราย ค่าเฉลี่ย(พิสัย)	ความถูกต้องของข้อมูล ค่าเฉลี่ย(พิสัย)
1	NA	NA
2	NA	98.6% (96.6 -99.8, n=143 ราย)
3	95.9% (79 -100)	98.7% (97.2 - 99.8, n=131 ราย)
4	95.6% (79 - 100)	98.9% (97.6 - 99.7, n=123 ราย)
5	99.0% (90 -100)	98.9% (97.4 - 99.8, n=171 ราย)
6	92.9% (80 -100)	97.0% (94.4 - 99.2, n=174 ราย)
7	87.0% (83 -100)	97.6% (96.0 - 98.9, n=186 ราย)

จากภายนอก(Auditing) จำนวน 2 ครั้ง เพื่อกำกับและควบคุมคุณภาพ โดย ผู้แทนของแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนโครงการ เช่น สสส. สมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งประเทศไทย ฯลฯ เป็นผู้ประเมินโครงการวิจัยที่ 6 เดือน และเมื่อครบ 1 ปี

ลักษณะทั่วไปทะเบียนผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน

จำนวนครั้งที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษารวมทั้งสิ้น 10,342 ครั้ง จากผู้ป่วย 9,373 ราย พบว่ามีผู้ป่วยกลับมาเข้ารับการรักษาซ้ำที่โรงพยาบาลเดิมด้วย ACS อีกจำนวน 913 ครั้ง (range 2-9 ครั้ง/คน) คิดเป็นร้อยละ 8.8 (ตารางที่ 4)

เมื่อแบ่งผู้ป่วยตามกลุ่มอาการของโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันเป็น 3 กลุ่ม พบผู้ป่วยที่เป็น STEMI ร้อยละ 40.9, Non-STEMI ร้อยละ 37.9 และผู้ป่วย Unstable angina ร้อยละ 21.2 และเมื่อคิดตามจำนวนครั้งที่เข้ารับการรักษาจำนวน 10,342 ครั้งพบ ผู้ป่วย STEMI ร้อยละ 38.0, Non-STEMI ร้อยละ 39.1 และ Unstable angina ร้อยละ 22.9

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยและจำนวนครั้งที่เข้ารับการรักษาจำแนกตามการวินิจฉัย

จำนวนผู้ป่วย/จำนวนครั้งที่เข้ารับการรักษา	การวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย						รวม	
	STEMI		Non-STEMI		UA			
	N	%	N	%	N	%	N	%
จำนวนผู้ป่วย(คน)	3836	(97.7)	3548	(87.7)	1989	(84.0)	9373	(90.6)
จำนวนที่กลับเข้ารับการรักษาซ้ำที่โรงพยาบาลเดิม	71	(1.8)	474	(11.7)	368	(15.5)	913	(8.8)
ย้ายไปโรงพยาบาลที่อยู่ในเครือข่ายของ ACS	20	(0.5)	24	(0.6)	12	(0.5)	56	(0.5)
รวม	3927	(100.0)	4046	(100.0)	2369	(100.0)	10342	(100.0)

STEMI = ST- elevation myocardial infarction, Non-STEMI = Non-ST elevation myocardial infarction, UA = Unstable angina with ST- T change

ในการศึกษานี้มีข้อมูลเกี่ยวกับการรับส่งต่อผู้ป่วยทั้งสิ้นจำนวน 9,949 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.1(9,949/10,342) เนื่องจากในช่วงแรกไม่ได้เก็บข้อมูลในส่วนนี้ พบว่ามีการรับ-ส่งต่อผู้ป่วยจากสถานพยาบาลอื่นๆ จำนวน 3,658 รายคิดเป็นร้อยละ 36.8

ผู้ป่วยกลุ่ม STEMI มีการส่งต่อเพื่อรับการรักษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมาคือกลุ่ม Non-STEMI ร้อยละ 28.8 และ Unstable angina ร้อยละ 22.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาจำแนกตามสถานะการรับ-ส่งต่อผู้ป่วยจากสถานพยาบาลอื่นและการวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย

สถานะการรับ-ส่งต่อผู้ป่วย	การวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย						รวม	
	STEMI		Non STEMI		UA			
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
มาโรงพยาบาลโดยตรง	1754	(46.4)	2787	(71.2)	1750	(77.8)	6291	(63.2)
รับ-ส่งต่อ	2029	(53.6)	1130	(28.8)	499	(22.2)	3658	(36.8)
รวม	3783	(100.0)	3917	(100.0)	2249	(100.0)	9949	(100.0)

จากตารางที่ 6 และ 7 พบว่าโรงพยาบาลภูมิภาค-รัฐบาล รับผู้ป่วยจากสถานพยาบาลอื่น เพื่อมารักษามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาคือโรงพยาบาลกรุงเทพและปริมณฑล-เอกชนร้อยละ 51.1 และโรงพยาบาลภูมิภาค-เอกชนร้อยละ 32.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาจำแนกตามสถานะการรับ-ส่งต่อผู้ป่วยจากสถานพยาบาลอื่นและกลุ่มโรงพยาบาล

สถานะการรับ-ส่งต่อผู้ป่วย	กลุ่มโรงพยาบาล								รวม	
	กรุงเทพและปริมณฑล-เอกชน		กรุงเทพและปริมณฑล-รัฐบาล		ภูมิภาค-เอกชน		ภูมิภาค-รัฐบาล		N	%
	N	%	N	%	N	%	N	%		
มาโรงพยาบาลโดยตรง	568	(48.9)	4722	(71.8)	37	(67.3)	964	(44.8)	6291	(63.2)
รับ-ส่งต่อ	593	(51.1)	1859	(28.2)	18	(32.7)	1188	(55.2)	3658	(36.8)
รวม	1161	(100.0)	6581	(100.0)	55	(100.0)	2152	(100.0)	9949	(100.0)

โรงพยาบาลกรุงเทพและปริมณฑล-เอกชน : หมายถึงโรงพยาบาลเอกชนในกรุงเทพฯ 3 แห่งที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ โรงพยาบาลกรุงเทพ โรงพยาบาลญาไท 2 โรงพยาบาลสมิติเวช สุขุมวิท

โรงพยาบาลกรุงเทพและปริมณฑล-รัฐบาล : หมายถึงโรงพยาบาลในสังกัดของรัฐในกรุงเทพฯ 10 แห่งที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลรามคำแหงดี สถาบันโรคทรวงอก วชิรพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

โรงพยาบาลภูมิภาค-เอกชน : หมายถึงโรงพยาบาลเอกชนในส่วนภูมิภาค 1 แห่งที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ โรงพยาบาลกรุงเทพ ภูเก็ต ซึ่งเข้าร่วมโครงการเมื่อระยะที่ 3

โรงพยาบาลภูมิภาค-รัฐบาล : หมายถึงโรงพยาบาลส่วนภูมิภาค 3 แห่งที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ขอนแก่น โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาจำแนกตามกลุ่มโรงพยาบาลและการวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย

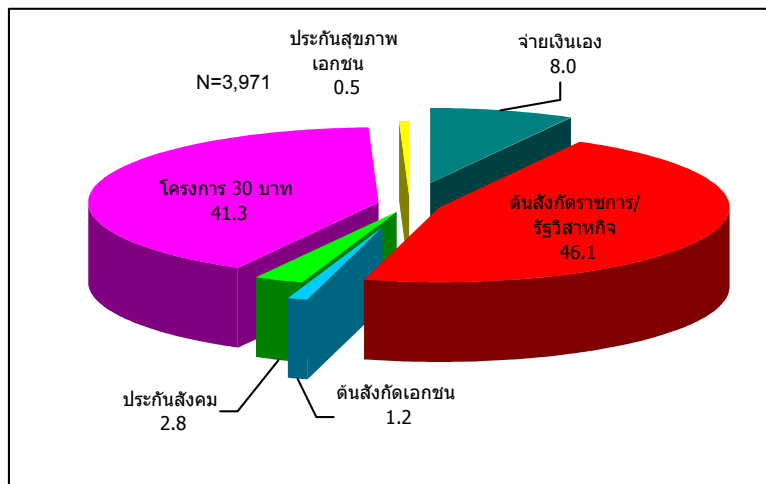
โรงพยาบาล	การวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย						รวม	
	STEMI		Non-STEMI		UA		จำนวน	%
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
กรุงเทพและปริมณฑล-เอกชน	586	(48.5)	364	(30.1)	259	(21.4)	1209	(100.0)
กรุงเทพและปริมณฑล-รัฐบาล	2183	(32.1)	2882	(42.3)	1742	(25.6)	6807	(100.0)
ภูมิภาค-เอกชน	34	(61.8)	15	(27.3)	6	(10.9)	55	(100.0)
ภูมิภาค-รัฐบาล	1124	(49.5)	785	(34.6)	362	(15.9)	2271	(100.0)
รวม	3927	(38.0)	4046	(39.1)	2369	(22.9)	10342	(100.0)

ตารางที่ 8 แสดงสิทธิคำรักษาพยาบาลของผู้ป่วยที่รับการรักษาในรพ. โดยจำแนกตามการวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย พบว่า ผู้ป่วยส่วนมากใช้สิทธิคำรักษาพยาบาลจากต้นสังกัดราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (46.1%) รองมาใช้สิทธิโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า 30 บาท (41.3%)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของสิทธิคำรักษาพยาบาลจำแนกตามการวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย

สิทธิคำรักษาพยาบาล	การวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วย						รวม	
	STEMI		Non STEMI		UA		N	%
	N	%	N	%	N	%		
จ่ายเงินเอง	123	(8.2)	126	(7.5)	70	(8.7)	319	(8.0)
ต้นสังกัดราชการ/รัฐวิสาหกิจ	623	(41.5)	818	(49.0)	390	(48.7)	1831	(46.1)
ต้นสังกัดเอกชน	17	(1.1)	20	(1.2)	10	(1.2)	47	(1.2)
ประกันสังคม	51	(3.4)	45	(2.7)	17	(2.1)	113	(2.8)
โครงการ 30 บาท	678	(45.2)	652	(39.1)	311	(38.8)	1641	(41.3)
ประกันสุขภาพเอกชน	9	(0.6)	8	(0.5)	3	(0.4)	20	(0.5)
รวม	1501	(100.0)	1669	(100.0)	801	(100.0)	3971	(100.0)

หมายเหตุ: มีการเก็บข้อมูลคำรักษาเฉพาะ ระยะที่ 2 และ 3 จำนวน 3,971 ครั้ง ที่เข้ารับการรักษา

ตารางที่ 9 และ 10 และรูปที่ 1 แสดงการจำแนกผู้ป่วยตามอายุ เพศ และการวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย พบว่าผู้ชายมีอุบัติการณ์เกิด ACS เมื่ออายุน้อยกว่าผู้หญิง โดยผู้ชายมีอายุเฉลี่ยที่ 62.6 ปี เมื่อเทียบกับผู้หญิงอายุเฉลี่ยที่ 68.8 ปี และผู้ป่วยที่วินิจฉัยว่าเป็น STEMI มีอายุน้อยกว่าในกลุ่ม non-STEMI และ UA

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ

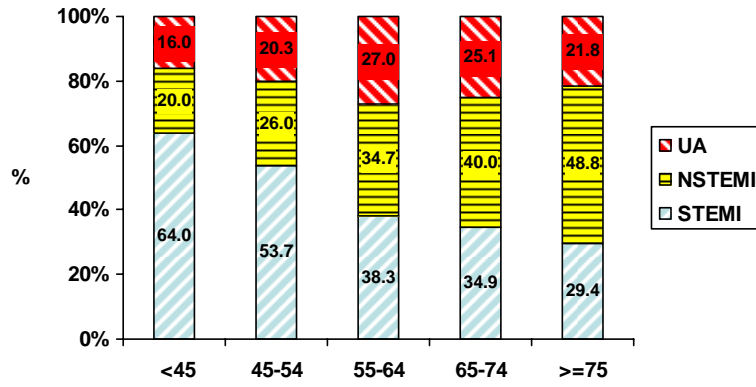
กลุ่มอายุ, ปี	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง		จำนวน	%
	จำนวน	%	จำนวน	%		
< 45	464	(8.3)	80	(2.1)	544	(5.8)
45 - 54	1145	(20.4)	372	(9.9)	1517	(16.2)
55 - 64	1470	(26.2)	757	(20.1)	2227	(23.8)
65 - 74	1593	(28.4)	1455	(38.6)	3048	(32.5)
>= 75	933	(16.6)	1104	(29.3)	2037	(21.7)
รวม	5605	(100.0)	3768	(100.0)	9373	(100.0)
ค่าเฉลี่ย(ความคลาดเคลื่อน)	62.6 (12.4)		68.8 (11.0)		65.1(12.2)	
ค่ามัธยฐาน, (พิสัยควอไทล์)	63.3(53.5,71.8)		69.6 ^a (62.2,76.3)		66.4(56.2,73.8)	

Significant difference from male : ^a p<0.001 โดยสถิติ Mann-Whitney U test

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ และการวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย (discharge diagnosis) ในผู้ป่วยจำนวน 9,373 คน

กลุ่มอายุ, ปี	การวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย						รวม	
	STEMI		Non-STEMI		UA		N	%
รวม	N	%	N	%	N	%	N	%
<45	366	(67.3)	105	(19.3)	73	(13.4)	544	(100.0)
45-54	834	(55.0)	402	(26.5)	281	(18.5)	1517	(100.0)
55-64	916	(41.1)	776	(34.8)	535	(24.0)	2227	(100.0)
65-74	1105	(36.3)	1242	(40.7)	701	(23.0)	3048	(100.0)
≥75	615	(30.2)	1023	(50.2)	399	(19.6)	2037	(100.0)
รวม	3836	(40.9)	3548	(37.9)	1989	(21.2)	9373	(100.0)
ชาย								
<45	321	(69.2)	86	(18.5)	57	(12.3)	464	(100.0)
45-54	665	(58.1)	294	(25.7)	186	(16.2)	1145	(100.0)
55-64	688	(46.8)	497	(33.8)	285	(19.4)	1470	(100.0)
65-74	662	(41.6)	600	(37.7)	331	(20.8)	1593	(100.0)
≥75	277	(29.7)	471	(50.5)	185	(19.8)	933	(100.0)
รวม	2613	(46.6)	1948	(34.8)	1044	(18.6)	5605	(100.0)
หญิง								
<45	45	(56.3)	19	(23.8)	16	(20.0)	80	(100.0)
45-54	169	(45.4)	108	(29.0)	95	(25.5)	372	(100.0)
55-64	228	(30.1)	279	(36.9)	250	(33.0)	757	(100.0)
65-74	443	(30.4)	642	(44.1)	370	(25.4)	1455	(100.0)
≥75	338	(30.6)	552	(50.0)	214	(19.4)	1104	(100.0)
รวม	1223	(32.5)	1600	(42.5)	945	(25.1)	3768	(100.0)

รูปที่ 1 แสดงสัดส่วนการวินิจฉัยเมื่อจำแนกแยกตามกลุ่มอายุ

ตารางที่ 11 แสดงอาการและอาการแสดง ความรุนแรงของผู้ป่วยที่นำผู้ป่วยมาโรงพยาบาล

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาจำแนกตามอาการ และการวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย

Chief complaint/ Presenting symptom	Discharge diagnosis final (Phase 1,2,3)								p
	STEMI		Non-STEMI		UA		Total		
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Chest pain	3595	(91.5)	3496	(86.4)	2293	(96.8)	9384	(90.7)	<0.001
Typical	2737	(82.1)	2383	(71.9)	1637	(84.0)	6757	(78.6)	<0.001
Atypical	326	(9.8)	527	(15.9)	259	(13.3)	1112	(12.9)	<0.001
Post cardiac arrest	286	(7.3)	107	(2.6)	21	(.9)	414	(4.0)	<0.001
Shock	633	(16.1)	250	(6.2)	26	(1.1)	909	(8.8)	<0.001
CVA	9	(0.4)	10	(0.5)	1	(0.1)	20	(0.3)	0.107
Syncope	178	(8.3)	81	(3.8)	32	(2.2)	291	(5.1)	<0.001
Palpitation	411	(19.2)	356	(16.5)	263	(18.0)	1030	(17.9)	0.078
Cardiogenic dyspnea	681	(24.9)	1211	(42.0)	448	(23.8)	2340	(31.2)	<0.001
Heart failure	361	(30.3)	605	(52.0)	127	(26.1)	1093	(38.5)	<0.001
Arrhythmia	208	(17.5)	116	(10.0)	25	(5.1)	349	(12.3)	<0.001

หมายเหตุ : 1. จากข้อมูลจำนวน 10,342 ครั้ง ที่เข้ารับการรักษา

2. ผลรวมในแนวคอลัมน์มากกว่า 100 % เนื่องจากผู้ป่วยหนึ่งคนอาจมีมากกว่า 1 อาการ

Typical angina chest pain หมายถึงอาการเจ็บหน้าอกที่ระบุได้ชัดเจนว่าเกิดจาก myocardial ischemia โดยมีอาการต่อไปนี้ 1.) เจ็บ แน่น บริเวณหน้าอกกราม ไหล่ และแขน 2.) มีสิ่งกระตุ้นทำให้เกิดอาการ เช่น การออกกำลังกาย ภาวะเครียด 3.) อาการจะทุเลาลงหรือดีขึ้นเมื่อหยุดพัก หรือได้รับยา nitroglycerin

Atypical angina chest pain หมายถึง อาการเจ็บหน้าอกที่ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าเป็นสาเหตุจาก myocardial ischemia หรือไม่ อาจจะใช้หรือไม่ใช้ก็ได้ โดยจะพบลักษณะอาการ 2 อย่างดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

Cardiogenic Dyspnea หมายถึงอาการหายใจลำบาก หอบเหนื่อย มีสาเหตุมาจากโรคหัวใจ โดยมีอาการดังต่อไปนี้ 1.) หายใจลำบาก หอบ เหนื่อย ขณะออกกำลังกาย หรือขณะพัก 2.) นอนราบไม่ได้ ต้องลุกนั่ง หรือนอนศีรษะสูงโดยใช้หมอน 2 ใบ 3.) หายใจลำบากตอนกลางดึกต้องตื่นลุกขึ้น เนื่องจากรู้สึกเหนื่อยและกระสับกระส่าย

Palpitation หมายถึงอาการใจสั่น เป็นความรู้สึกที่อาจเกี่ยวกับหัวใจเต้นผิดจังหวะ หรือเต้นแรงผิดปกติ

Syncope หมายถึงอาการเป็นลมหมดสติชั่วคราว หันศีรษะขึ้นมาได้เอง

CVA(Cerebrovascular accident, Stroke) หมายถึงภาวะโรคหลอดเลือดสมองที่มีการสูญเสียการทำงานของระบบประสาทอย่างน้อย 24 ชั่วโมง สาเหตุอาจเนื่องมาจาก ischemia หรือ hemorrhage

Shock หมายถึงภาวะที่มีการไหลเวียนของเลือดไปยังอวัยวะต่างๆไม่เพียงพอกับความต้องการของร่างกายโดยมีอาการแสดงทางคลินิกดังต่อไปนี้ 1.) Systolic blood pressure < 90 mmHg เป็นเวลาอย่างน้อย 30 นาที 2.) อาการแสดงที่บ่งบอกถึง end-organ hypoperfusion เช่น ซึม ไม่ค่อยรู้สึกตัว เย็นตามปลายมือ ปลายเท้า กระสับกระส่าย บัสสาวะออก < 30 ml/hr 3.) Cardiac index < 2.2 L/min/m² และ Pulmonary capillary wedge pressure > 15 mmHg [หมายเหตุ : หากไม่มีข้อมูลข้อ 3.) ต้องมีทั้งข้อ 1.) และข้อ 2.)]

Post cardiac arrest หมายถึงผู้ที่ได้รับการกู้ชีพ(CPR) จากภาวะการหยุดอย่างเฉียบพลันของระบบไหลเวียนโลหิต

p : โดยสถิติ Chi-square Test

ปัจจัยเสี่ยงเป็นสิ่งที่สำคัญและอาจจะเป็นตัวที่จะบอกการพยากรณ์โรคของผู้ป่วยกลุ่มอาการ ACS การศึกษานี้ได้จัดเก็บข้อมูลปัจจัยเสี่ยงหลักที่สำคัญอันเป็นสาเหตุของการเกิดภาวะหลอดเลือดหัวใจตีบ ได้แก่ การเป็นเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ประวัติโรคหัวใจและหลอดเลือดในครอบครัว การสูบบุหรี่และภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 12 และ 13

ตารางที่ 12 ความชุกของปัจจัยเสี่ยงที่พบ จำแนกตามการวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย

ปัจจัยเสี่ยง	การวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย			รวม	p
	STEMI	Non-STEMI	UA		
	N=3,836	N=3,548	N=1,989		
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	
เบาหวาน	1384 (37.2)	1788 (50.9)	898 (45.5)	4070 (44.2)	<0.001
ความดันโลหิตสูง	1943 (51.4)	2529 (71.7)	1465 (73.9)	5937 (63.9)	<0.001
โรคหัวใจและหลอดเลือดในครอบครัว	383 (10.0)	286 (8.1)	204 (10.3)	873 (9.3)	0.001
สูบบุหรี่	1586 (42.7)	880 (25.3)	457 (23.4)	2923 (32.0)	<0.001
ไขมันในเลือดผิดปกติ	2544 (72.5)	2536 (76.7)	1487 (78.4)	6567 (75.4)	<0.001

โรคเบาหวาน : เกณฑ์การวินิจฉัย

ระดับ Fasting plasma glucose (FPG) มากกว่าหรือเท่ากับ 126 mg/dL (≥ 7 mmol/L) โดยเจาะเลือดตรวจอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือเคยได้รับการวินิจฉัยมาก่อนหน้านี้

โรคความดันโลหิตสูง : เกณฑ์การวินิจฉัย

- 1.) Systolic BP > 140 mmHg หรือ Diastolic BP > 90 mmHg มากกว่า 2 ครั้ง จากการวัด 2 ช่วงเวลา
- 2.) มีประวัติเคยได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูง, อาจจะได้รับรักษาด้วยยาลดความดัน หรือไม่ได้รับการรักษาด้วยยาลดความดัน

โรคหัวใจและหลอดเลือดในครอบครัว : เกณฑ์การวินิจฉัย

ประวัติการมีญาติใกล้ชิด (พ่อ , แม่ , พี่น้อง , ลูก) มีอาการ angina, myocardial infarction, ตายกะทันหันที่นำมาจากโรคหัวใจ ส่วนมากแล้ว นำมาจากโรคหลอดเลือด coronary(sudden cardiac death) ในญาติผู้ชายอายุ < 55 ปี , ญาติผู้หญิงอายุ < 65 ปี(คืออายุไม่สูง)

การสูบบุหรี่ : เกณฑ์การวินิจฉัย

- No : ไม่เคยสูบบุหรี่ หรือเคยสูบบุหรี่ แต่หยุดมานานเกิน 2 ปี
 Ex smoker : เคยสูบบุหรี่ แต่ขณะนี้เลิกสูบบุหรี่แล้ว โดยหยุดมาไม่เกิน 2 ปี
 Current smoker : ขณะนี้ยังสูบบุหรี่อยู่ (มากกว่า 1 มวน/วัน)

หมายเหตุ : ไม่ได้สอบถามระยะเวลาและจำนวนวันที่สูบบุหรี่

ภาวะความผิดปกติของไขมันในเลือด : เกณฑ์การวินิจฉัย ของ NCEP's Criteria for Dyslipidemia โดยมีข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

- 1.) Total cholesterol (TC) > 200 mg/dL (5.18 mmol/L) หรือ
- 2.) LDL-C \geq 130 mg/dL (3.37 mmol/L) หรือ
- 3.) HDL-C < 40 mg/dL (1.04 mmol/L)

หรือเคยได้รับการวินิจฉัยว่ามีภาวะความผิดปกติของไขมันในเลือดอาจจะได้รับการรักษาหรือไม่ได้รับการรักษาด้วยยาลดไขมันในเลือด

หมายเหตุ: คัดจากจำนวนผู้ป่วย 9,373 ราย ไม่รวม unknown

p : โดยสถิติ Chi-square Test

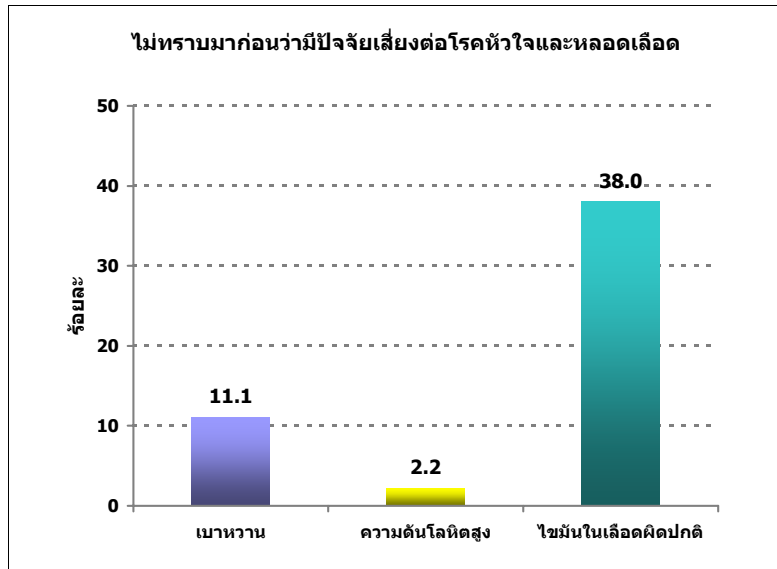
ตารางที่ 13 ความชุกของปัจจัยเสี่ยง จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ

เพศ	กลุ่มอายุ	เบาหวาน	ความดันโลหิตสูง	ประวัติโรคหัวใจและหลอดเลือดในครอบครัว	สูบบุหรี่	ภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ
ชาย	<45	91 (20.0)	125 (27.4)	95 (23.4)	335 (73.3)	332 (77.2)
	45-54	373 (33.2)	523 (46.1)	179 (18.5)	676 (60.8)	844 (77.7)
	55-64	569 (39.4)	835 (57.3)	154 (12.8)	659 (46.0)	1037 (75.6)
	65-74	668 (42.6)	1061 (67.3)	107 (8.3)	578 (37.4)	1097 (74.2)
	≥75	308 (33.6)	598 (64.7)	39 (5.3)	261 (29.2)	570 (66.2)
	รวม	2009 (36.4)	3142 (56.6)	574 (12.4)	2509 (46.1)	3880 (74.2)
หญิง	<45	27 (33.8)	38 (48.7)	17 (24.6)	18 (22.8)	61 (78.2)
	45-54	199 (54.1)	246 (66.5)	49 (14.7)	67 (18.3)	265 (74.9)
	55-64	456 (61.1)	568 (75.8)	78 (12.0)	82 (11.1)	552 (78.6)
	65-74	845 (59.3)	1115 (77.2)	102 (8.4)	168 (11.7)	1080 (80.4)
	≥75	534 (49.5)	828 (75.5)	53 (6.0)	79 (7.4)	729 (72.3)
	รวม	2061 (55.7)	2795 (74.8)	299 (9.5)	414 (11.2)	2687 (77.1)
รวมทั้งหมด	<45	118 (22.0)	163 (30.5)	112 (23.6)	353 (65.9)	393 (77.4)
	45-54	572 (38.3)	769 (51.1)	228 (17.6)	743 (50.2)	1109 (77.0)
	55-64	1025 (46.8)	1403 (63.6)	232 (12.5)	741 (34.1)	1589 (76.6)
	65-74	1513 (50.5)	2176 (72.1)	209 (8.3)	746 (25.0)	2177 (77.1)
	≥75	842 (42.2)	1426 (70.6)	92 (5.7)	340 (17.3)	1299 (69.5)
	รวม	4070 (44.2)	5937 (63.9)	873 (11.2)	2923 (32.0)	6567 (75.4)

หมายเหตุ: คิดจากจำนวนผู้ป่วย 9,373 ราย ไม่รวม unknown

นอกจากความชุกของปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวแล้ว ในระยะแรกของการศึกษานี้ ได้มีการเก็บข้อมูลปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือดในผู้ป่วยที่ไม่เคยทราบมาก่อนว่ามีปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้อันได้แก่ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง และไขมันในเลือดสูง ดังได้แสดงในรูปที่ 2 การที่มีผู้ป่วยที่ไม่ทราบว่าตนมีปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหัวใจและหลอดเลือด ย่อมส่งผลถึงการป้องกันไม่ให้เกิดโรคดังกล่าวขึ้น นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงระบบสาธารณสุข การจัดการความรู้ การดูแลรักษาสุขภาพของตนเองในการป้องกันโรค

รูปที่ 2. แสดงร้อยละของผู้ป่วยที่ไม่เคยทราบมาก่อนว่าเป็นโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง และภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ

การรักษาผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน (ACS)

โดยทั่วไปแนวทางการรักษาผู้ป่วย ACS จะแบ่งเป็น 2 แนวทางคือกลุ่มที่เป็น STEMI และ non-STEMI ACS ซึ่งได้แก่ non-STEMI และ UA แนวทางการรักษาทั้ง 2 กลุ่มจะแตกต่างกันโดยกลุ่มที่เป็น STEMI จะเน้นเรื่องความรวดเร็วในการวินิจฉัยและการรักษาเพื่อให้เลือดไปเลี้ยงกล้ามเนื้อหัวใจให้เร็วที่สุดที่เราเรียกว่า reperfusion therapy (ซึ่งอาจจะให้การบำบัดด้วยยาละลายลิ่มเลือดหรือการให้ยาละลายลิ่มเลือด) ทั้งนี้เพื่อที่จะรักษากล้ามเนื้อบางส่วนเอาไว้หลังจากที่มีการอุดตันสนิทของหลอดเลือด จากข้อมูลในต่างประเทศพบว่าระยะเวลาตั้งแต่อาการเจ็บหน้าอกจนถึงได้รับ reperfusion จะมีผลต่ออัตราการตายในรพ. และอัตราการตายระยะยาว ส่วนในผู้ป่วยที่เป็น non-STEMI และ UA จะเน้นการให้ยาต้านการแข็งตัวของเลือด (anti-thrombotic treatment) การให้ยาเพื่อลดการเจ็บหน้าอกและการสวนหัวใจเพื่อทำบอลลูนขยายหลอดเลือดหรือการผ่าตัดในระยะเวลาต่อมา ซึ่งไม่รีบด่วนเท่ากับในผู้ป่วยที่เป็น STEMI

ในการศึกษานี้จะแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ป่วยเป็น 2 กลุ่มเช่นกัน

การรักษาด้วยวิธีการทำให้หลอดเลือดแดง coronary ที่อุดตันเปิดออก (Reperfusion/ Revascularization therapy) ในผู้ป่วย STEM ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลจำนวน 3,836 คน (ตารางที่ 14) พบผู้ป่วยที่ได้รับยาละลายลิ่มเลือด (Thrombolysis) ร้อยละ 30.4 ได้รับการถ่างขยายหลอดเลือดแดง Coronary ภายใน 24 ชั่วโมง (Primary PCI) ร้อยละ 22.2, ได้รับการผ่าตัดทางเบี่ยงหลอดเลือด

เลือดแดง Coronary โดยเร่งด่วน (Emergency CABG) ร้อยละ 2.5 และมีผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการรักษาด้วย Reperfusion Revascularization คิดเป็นร้อยละ 44.9

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยได้รับการรักษาด้วยวิธีการทำให้หลอดเลือดแดง Coronary ที่อุดตันเปิดออก (Reperfusion/ Revascularization/ therapy) ในผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันชนิด ST elevation myocardial infarction (STEMI) จำนวน 3836 ครั้งที่ได้รับการรักษา

STEMI n = 3836		
	จำนวน	ร้อยละ
Reperfusion treatment	2018	52.6
: Thrombolytic	1165	30.4
- tissue plasminogen activator	68	1.8
- Streptokinase	1097	28.6
: Door to needle time (no refer, n=664)		
- median (min)	85.0	
- mean (min)	114.0 ± 96	
: Time to treatment (no refer, n=973)		
- median (min)	240.0	
- mean (min)	283.0 ± 190.6	
: Primary-PCI	853	22.2
: Door to balloon time (no refer, n=829)		
- median (min)	122.0	
- mean (min)	171.7 ± 180.7	
: Time to treatment (no refer, n=831)		
- median (min)	359.0	
- mean (mean)	452.0 ± 299.8	
: Rescued PCI	128	3.3
: Emergency CABG	94.0	2.5
Elective PCI	761	19.8
Elective CABG	136	3.6
Coronary angiography done	2406	62.7
: Abnormal	2349	97.6

Reperfusion treatment หมายถึงผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาภายใน 12 ชั่วโมงภายหลังมีอาการเจ็บหน้าอก หรือถ้าเกิน 12 ชั่วโมงแต่ยังคงมีอาการเจ็บหน้าอก แต่ไม่เกิน 24 ชั่วโมง

STEMI-ST-elevation myocardial infarction; PCI-percutaneous coronary intervention; CABG-coronary artery bypass grafting; CAG-coronary angiography

สำหรับผู้ป่วย non-STEMI และ UA แสดงการได้รับการสวนหัวใจและได้รับการทำบอลลูนขยายหลอดเลือดหรือทำผ่าตัดต่อเส้นเลือดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยได้รับการรักษาด้วยการถ่างขยายหลอดเลือดแดง coronary และการผ่าตัดทางเบี่ยงหลอดเลือดแดง coronary ในผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันชนิด Non-ST elevation myocardial infarction (Non-STEMI) และ unstable angina with ST-T change(UA)

	UA n, (%)	NSTEMI n, (%)	P value
Number of patients	1989	3548	
Coronary angiography	920 (46.3)	1556 (43.9)	0.085
: Abnormal CAG	801 (87.1)	1492 (95.9)	<0.001
Revascularization	492 (24.7)	938 (26.4)	
: PCI	382 (19.2)	701 (19.8)	
- Early invasive	224 (11.3)	464 (13.1)	0.619
- Elective	158 (7.9)	237 (6.7)	0.043
: CABG	111 (5.6)	285 (8.0)	
- Emergency	16 (0.8)	60 (1.7)	0.132
- Elective	95 (4.8)	225 (6.3)	0.001

UA-unstable angina; NSTEMI-non-ST-elevation myocardial infarction; PCI-percutaneous coronary intervention; CABG-coronary artery bypass grafting; **CAG-** coronary angiography

จากการประเมินการรักษาด้วยยาพบว่ามีการใช้ยาพบว่า ผู้ป่วย STEMI ได้รับยาละลายลิ่มเลือด (thrombolytic agent) เช่น tPA และ streptokinase ร้อยละ 30.4, ยาต้านเกล็ดเลือดกลุ่ม glycoprotein IIb/IIIa inhibitors ร้อยละ 19.5 ส่วนยาอื่น ๆ ที่สำคัญมีส่วนลดอัตราการตายของผู้ป่วยมีสัดส่วนการให้ดังนี้ ASA ร้อยละ 95.2, ADP inhibitors ร้อยละ 60.4, beta blockers ร้อยละ 58.3, ACE inhibitors ร้อยละ 59.4, angiotensin II antagonists ร้อยละ 5.3 และได้รับยาลดไขมันกลุ่ม statin ร้อยละ 77.5 ส่วนผู้ป่วยกลุ่ม Non-STEMI และ UA ได้รับยากันเลือดแข็งตัว low molecular weight heparin ร้อยละ 72.2 และ 62.3, Unfractionated heparin ร้อยละ 21.3 และ 16.4; glycoprotein IIb/IIIa inhibitors ร้อยละ 5.3 และ 3.2; ASA ร้อยละ 94.6 และ 94.1; beta-blocker ร้อยละ 61.6 และ 71.9 และ statin ร้อยละ 81.5 และ 81.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยยาชนิดต่างๆ ในระหว่างนอนอยู่ในโรงพยาบาลจำแนกตามการวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วย

Medications	UA n (%)	NSTEMI n (%)	STEMI n (%)	p-value
Number of patients	1989	3548	3836	
Aspirin	1871 (94.1)	3358 (94.6)	3651 (95.2)	0.188
ADP inhibitor	1064 (53.5)	2076 (58.5)	2317 (60.4)	<0.001
LMWH	1239 (62.3)	2561 (72.2)	1945 (50.7)	<0.001
Unfractionated heparin	327 (16.4)	754 (21.3)	1085 (28.3)	<0.001
GP IIb/IIIa	64 (3.2)	188 (5.3)	748 (19.5)	<0.001
Beta-blocker	1431 (71.9)	2185 (61.6)	2237 (58.3)	<0.001
ACE inhibitor	1099 (55.3)	2039 (57.5)	2278 (59.4)	0.009
ARB	222 (11.2)	311 (8.8)	205 (5.3)	<0.001
Statin	1626 (81.7)	2891 (81.5)	2972 (77.5)	<0.001

ADP = adenosine diphosphate; LMWH = low molecular weight heparin; GP IIb/IIIa = glycoprotein IIb/IIIa ;

ACE = angiotensin converting enzyme; ARB = angiotensin receptor blocker

p : โดยสถิติ Chi-square Test

ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นในผู้ป่วย ACS

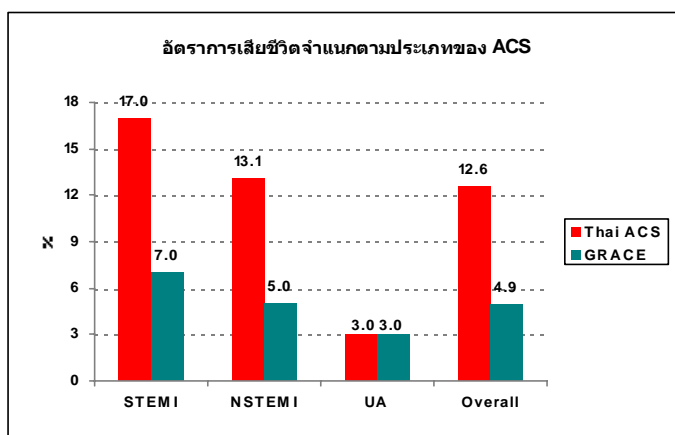
ภาวะแทรกซ้อนที่พบมากที่สุดคือภาวะหัวใจล้มเหลวร้อยละ 45.5 รองลงมาคือภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะที่ร้ายแรงเช่น heart block, ventricular tachycardia หรือ fibrillation ร้อยละ 15.7 ภาวะเลือดออก ร้อยละ 5.7 ภาวะโรคหลอดเลือดสมอง ร้อยละ 1.9 และ อัตราการเสียชีวิตในรพ. ร้อยละ 12.6 (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของภาวะแทรกซ้อนต่อจำนวนครั้งที่เข้ารับการรักษา จำแนกตามการวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วย

ภาวะแทรกซ้อน	การวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วย						รวม	
	STEMI		Non-STEMI		UA			
	N=3,927		N=4,046		N=2,369		N=10,342	
	n	%	n	%	n	%	n	%
ภาวะหัวใจล้มเหลว	1735	(44.2)	2297	(56.8)	670	(28.3)	4702	(45.5)
ภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ	1139	(29.0)	413	(10.2)	74	(3.1)	1626	(15.7)
ภาวะโรคหลอดเลือดสมอง	99	(2.5)	80	(2.0)	17	(0.7)	196	(1.9)
ภาวะเลือดออกรุนแรง	310	(7.9)	234	(5.8)	44	(1.9)	588	(5.7)
การเสียชีวิตในรพ.	652	(17.0)	466	(13.1)	60	(3.0)	1178	(12.6)

สำหรับตารางที่ 17 แสดงอัตราตายในรพ.ที่บ่งบอกสาเหตุจากหัวใจหรือจากสาเหตุอื่นในผู้ป่วยทั้ง 3 กลุ่มของ ACS และรูปที่ 3 แสดงอัตราตายในโรงพยาบาลเทียบกับการศึกษาของ GRACE Registry ซึ่งเป็นการศึกษาทะเบียนผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันในประเทศอเมริกาเหนือ, ยุโรป, ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ พบการเสียชีวิตในผู้ป่วยกลุ่ม STEMI ของบ้านเรามากกว่า GRACE Registry 2 เท่า (ร้อยละ 17.0 และ 7.0 ตามลำดับ) เช่นเดียวกับ Non-STEMI

รูปที่ 3. ร้อยละของการเสียชีวิตในโรงพยาบาลจำแนกตามการวินิจฉัยเปรียบเทียบกับระหว่าง Thai ACS registry กับ GRACE Registry⁽¹⁰⁾ (Am J Cardiol 2002 ; 90 :358-63)

เนื่องจากอัตราการตายในรพ.ของผู้ป่วยกลุ่มนี้ขึ้นกับความรุนแรงของโรคหรือของผู้ป่วยที่มาได้รับการรักษาใน 48 ชั่วโมงแรกของการอยู่ในรพ. ซึ่งจะแบ่งความรุนแรงของผู้ป่วยตาม Killip classification ตารางที่ 18 และ รูปที่ 4 แสดงอัตราการตายในรพ.เปรียบเทียบกับความรุนแรงของโรคโดยใช้ Killip classification นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์แยกความสัมพันธ์ของอัตราการตายกับเพศ, อายุ และภาวะหัวใจล้มเหลวซึ่งแสดงใน ตารางที่ 19

ตารางที่ 18 ร้อยละของการเสียชีวิตในโรงพยาบาลจำแนกตามระดับภาวะหัวใจล้มเหลวภายใน 24 ชั่วโมง และการวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายในผู้ป่วยกลุ่มเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันจำนวน 9,373 คน

ภาวะหัวใจล้มเหลว	การเสียชีวิต						รวมเสียชีวิต	
	STEMI		Non-STEMI		UA			
	N	%	N	%	N	%	N	%
Killip 1	181/2274	(8.0)	119/1664	(7.2)	28/1461	(1.9)	328/5399	(6.1)
Killip 2	76/579	(13.1)	125/1075	(11.6)	10/402	(2.5)	211/2056	(10.3)
Killip 3	60/319	(18.8)	91/532	(17.1)	9/102	(8.8)	160/953	(16.8)
Killip 4	335/664	(50.5)	131/277	(47.3)	13/24	(54.2)	479/965	(49.6)
รวม	652/3836	(17.0)	466/3548	(13.1)	60/1989	(3.0)	1178/9373	(12.6)

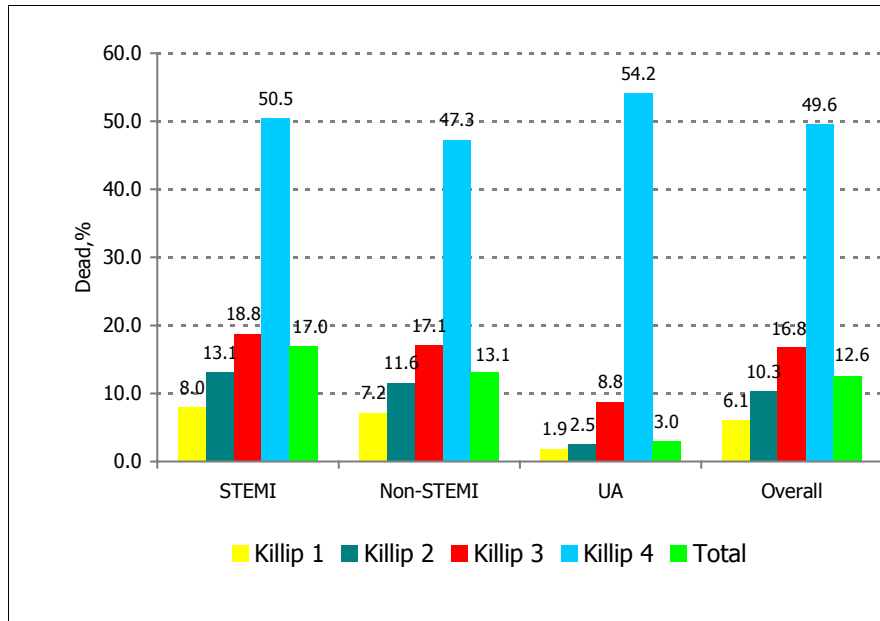
Killip 1 : ไม่มีภาวะหัวใจล้มเหลว

Killip 2 : mild failure มีเสียง Rales \leq 50 % ของปอด หรือได้ยิน เสียง S3

Killip 3 : Frank pulmonary edema มีเสียง Rales > 50 % ของปอด

Killip 4 : cardiogenic shock (SBP < 90 mmHg, ปลายมือ-เท้าเย็น ปัสสาวะออกน้อย, มีภาวะน้ำท่วมปอด)

รูปที่ 4. แสดงอัตราตายในโรงพยาบาลเทียบกับความรุนแรงของโรคโดยแบ่งตาม Killip classification

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของของผู้ป่วยที่รอดชีวิตและเสียชีวิตในโรงพยาบาลจำแนกตาม เพศ อายุ ภาวะหัวใจล้มเหลว

ตัวแปร	ผลการรักษา				รวม		p	Unadjusted odds ratio	95%CI
	Survive		Dead		N=9,373				
	n	(%)	n	(%)	n	(%)			
เพศ									
หญิง	3226	(85.6)	542	(14.4)	3768	(100.0)	<0.001	1.313	1.161-1.484
ชาย	4969	(88.7)	636	(11.3)	5605	(100.0)			
รวม	8195	(87.4)	1178	(12.6)	9373	(100.0)			
อายุ									
<45	504	(92.6)	40	(7.4)	544	(100.0)	<0.001		
45-54	1408	(92.8)	109	(7.2)	1517	(100.0)			
55-64	2019	(90.7)	208	(9.3)	2227	(100.0)			
65-74	2631	(86.3)	417	(13.7)	3048	(100.0)			
>=75	1633	(80.2)	404	(19.8)	2037	(100.0)			
รวม	8195	(87.4)	1178	(12.6)	9373	(100.0)			
ภาวะหัวใจล้มเหลว									
มี	3308	(78.2)	920	(21.8)	4228	(100.0)	<0.001	5.268	4.557-6.090
ไม่มี	4887	(95.0)	258	(5.0)	5145	(100.0)			
รวม	8195	(87.4)	1178	(12.6)	9373	(100.0)			

p : โดยสถิติ Chi-square Test

เนื่องจากระยะเวลาตั้งแต่อาการเจ็บหน้าอก จนมาถึงรพ. และได้รับการรักษา มีผลต่ออัตราการตายของผู้ป่วยโดยเฉพาะผู้ป่วยที่เป็น STEMI และยังเป็นกรบ่งบอกถึงระบบสาธารณสุขของเราในการบริหารจัดการกับผู้ป่วยกลุ่มนี้ การศึกษานี้จึงได้เก็บข้อมูลระยะเวลาตั้งแต่อาการเจ็บหน้าอกของผู้ป่วย, เวลาที่ผู้ป่วยมาถึงรพ. และเวลาที่ผู้ป่วยได้รับการรักษาโดยการให้ยาละลายลิ่มเลือดหรือการทำบอลลูนขยายหลอดเลือด ตารางที่ 20 แสดงระยะเวลาตั้งแต่เจ็บหน้าอกจนมาถึงรพ. (time to admission) และ ตารางที่ 21 แสดงสถานะของรพ.เปรียบเทียบระยะเวลา time to admission

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัธยฐาน และพิสัยควอไทล์ของช่วงระยะเวลาที่ผู้ป่วยเริ่มมีอาการเจ็บหน้าอกจนมาถึงโรงพยาบาล (time to admission) ตามการวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วยในกลุ่มที่มาโรงพยาบาลโดยตรง(no refer) และกลุ่มที่รับ-ส่งต่อ(refer) จำนวน 9,219 ครั้งที่เข้ารับการรักษา

Group	Time to admission, hr					
	N	Mean	SD	Median	IQR	
มาโรงพยาบาลโดยตรง						
STEMI	1588	11.9	30.4	3.00	1.26	8.00
Non STEMI	2488	16.8	31.9	4.50 ^a	2.00	17.04
UA	1606	19.3	42.8	4.00 ^a	1.71	14.2
รวม	5682	16.2	35.0	4.00	1.67	13.0
รับ-ส่งต่อ						
STEMI	1987	45.4	63.0	18.3	5.6	57.9
Non STEMI	1076	59.6	69.1	35.2 ^a	9.3	78.5
UA	474	69.0	83.4	29.8 ^a	6.1	97.1
รวม	3537	52.9	68.5	24.0	6.2	72.0
รวมมาโรงพยาบาลโดยตรงและรับ-ส่งต่อ						
STEMI	3575	30.5	53.8	7.1	2.8	30.2
Non STEMI	3564	29.7	50.4	7.2	2.6	32.4
UA	2080	30.6	58.6	5.6 ^{a b}	2.0	24.0
รวม	9219	30.2	53.6	6.8	2.5	29.1

แตกต่างจาก STEMI : ^a $p < 0.001$ โดยสถิติ Kruskal Wallis test

แตกต่างจาก Non- STEMI : ^b $p < 0.001$ โดยสถิติ Kruskal Wallis test

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัธยฐาน และพิสัยควอไทล์ของช่วงระยะเวลาที่ผู้ป่วยเริ่มมีอาการเจ็บหน้าอกจนมาถึงโรงพยาบาล (time to admission) ในกลุ่มผู้ป่วย STEMI ที่มาโรงพยาบาลโดยตรง (no refer) จำนวน 1,588 ครั้งๆที่เข้ารับการรักษา จำแนกตามกลุ่มโรงพยาบาล

Hospital	Time to admission, hr				
	N	Mean	SD	Median	IQR
กรุงเทพและปริมณฑล-เอกชน	189	22.1	52.8	3.7	1.7-16.8
กรุงเทพและปริมณฑล-รัฐบาล	1074	10.6	24.8	3.0 ^{a2}	1.4-7.5
ภูมิภาค-เอกชน	19	7.8	11.6	2.6	0.8-1.0
ภูมิภาค-รัฐบาล	306	10.4	28.9	2.5 ^{a1b}	1.0-5.6
รวม	1588	11.9	30.4	3.0	1.3-8.0

แตกต่างจากโรงพยาบาลกรุงเทพและปริมณฑล-เอกชน: ^{a1} $p < 0.001$, ^{a2} $p < 0.05$ โดยสถิติ Kruskal Wallis test

แตกต่างจากโรงพยาบาลกรุงเทพและปริมณฑล-รัฐบาล: ^b $p < 0.05$ โดยสถิติ Kruskal Wallis test

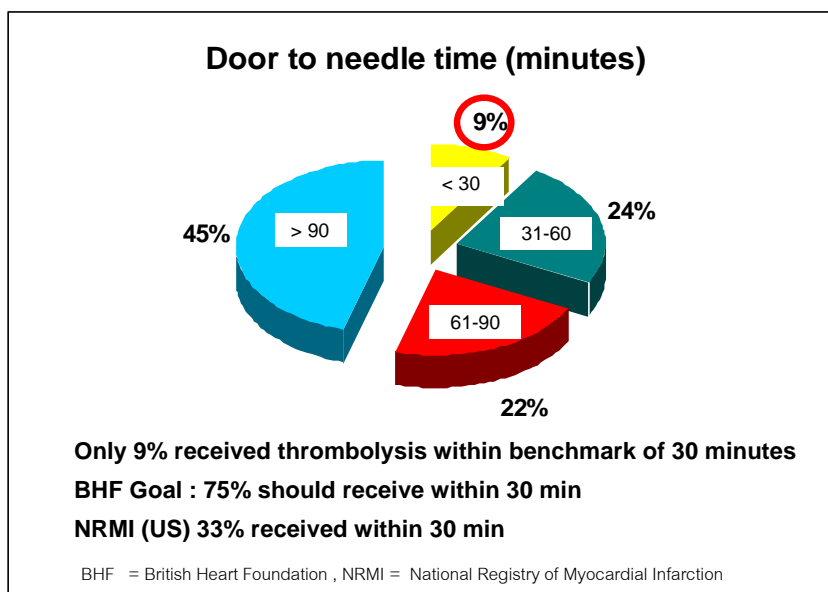
เมื่อผู้ป่วย STEMI มาถึงรพ. ปัจจุบันมีการรักษาที่เป็นมาตรฐานอยู่ 2 แบบ คือการให้ยาละลายลิ่มเลือด หรือ การทำบอลลูนขยายหลอดเลือดหัวใจ ซึ่งหากผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยที่ถูกต้องรวดเร็ว จะมีผลให้อัตราลดลงได้, Door to needle time หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้ป่วยมาถึงโรงพยาบาลจนได้รับยาละลายลิ่มเลือด (Thrombolysis) โดยค่าเป้าหมายที่ใช้กันทั่วไป คือน้อยกว่า 30 นาที สำหรับ door to balloon time หมายถึงระยะเวลาที่ผู้ป่วยมาโรงพยาบาลจนถึงได้รับการขยายหลอดเลือดด้วยบอลลูน โดยค่าเป้าหมายทั่วไปคือ 90 ± 30 นาที ค่าทั้ง 2 นี้สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดในการประเมินมาตรฐานการรักษายาบาลได้ ความล่าช้าของค่าทั้ง 2 อาจเกิดขึ้นจากขั้นตอนการบริหารจัดการที่ห้องฉุกเฉิน ความผิดพลาดหรือความล่าช้าในการวินิจฉัยของแพทย์ การส่งการรักษา รวมทั้งความพร้อมของบุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ค่าเฉลี่ยมัธยฐานของ door to needle time (ตารางที่ 22) ของการศึกษานี้อยู่ที่ 85 นาที และพบว่ามีเพียง 9% เท่านั้นที่ค่า door to needle time อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดคือน้อยกว่า 30 นาที (รูปที่ 5) และเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลในต่างประเทศ (รูปที่ 6) พบว่าเรายังมีค่า door to needle time สูงกว่าในประเทศต่าง ๆ อีกมาก และใกล้เคียงกับประเทศซาอุดีอาระเบีย สำหรับ door to balloon time ในการศึกษานี้มีค่ามัธยฐานอยู่ที่ 122 นาที และพบว่า 34% ของผู้ป่วยมี door to balloon time น้อยกว่า 90 นาที (รูปที่ 7)

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย มัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยควอไทล์ ของช่วงเวลาที่ผู้ป่วยมาถึงโรงพยาบาลจนได้รับยา thrombolytic (door to needle time) ในกลุ่มผู้ป่วย ST elevation myocardial infarction (STEMI) จำนวน 678 ครั้ง que เข้ารับการรักษาคำแนกตามกลุ่มโรงพยาบาล

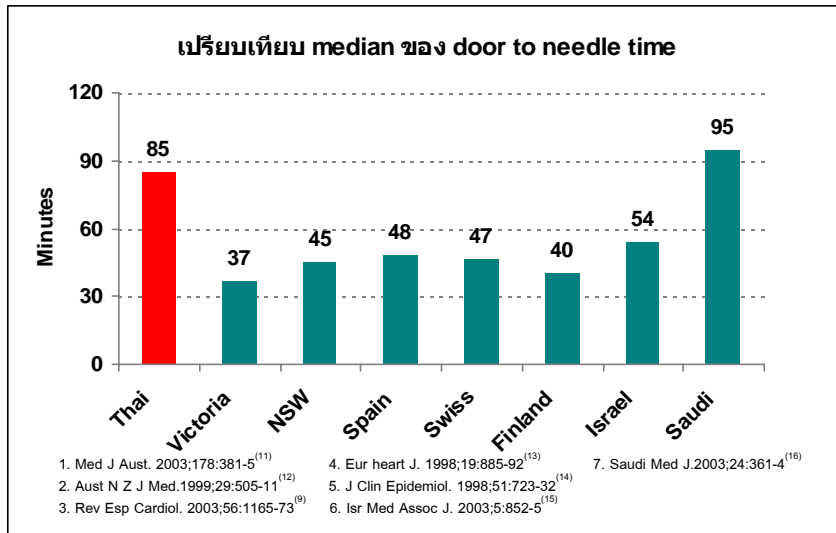
Hospital	Door to needle time, min				
	N	Mean	SD	Median	IQR
กรุงเทพและปริมณฑล-เอกชน	28	109.0	98.9	75.0	32.8-154.0
กรุงเทพและปริมณฑล-รัฐบาล	349	131.7	108.5	107.0	55.0-170.0
ภูมิภาค-เอกชน	17	150.0	145.6	77.0	59.0-204.0
ภูมิภาค-รัฐบาล	285	91.5	67.5	75.0 ^b	52.5-110.0
รวม	679	114.3	96.2	85.0	55.0-146.0

แตกต่างจากโรงพยาบาลกรุงเทพและปริมณฑล-รัฐบาล :^b $p < 0.001$ * โดยสถิติ Kruskal Wallis test

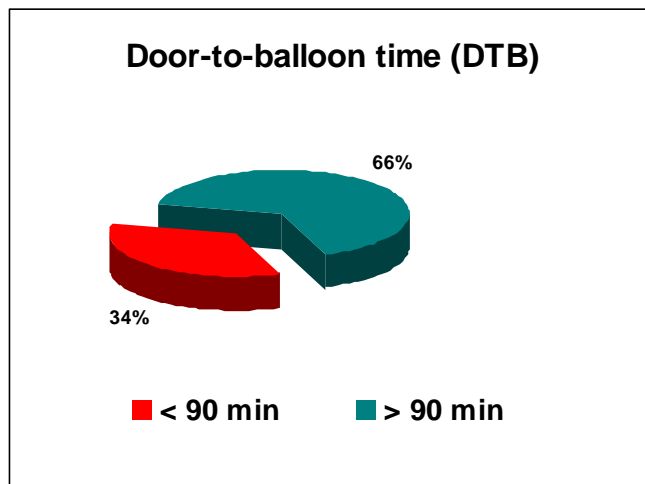
รูปที่ 5. แสดงร้อยละของผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน(STEMI) ที่ได้รับยาละลายลิ่มเลือดในแต่ละช่วงเวลา

รูปที่ 6. แสดงระยะเวลาตั้งแต่ผู้ป่วยมาถึงโรงพยาบาลจนได้รับการรักษาด้วยยาละลายลิ่มเลือด (door to needle time) ของแต่ละประเทศ

รูปที่ 7 แสดงร้อยละของผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน (STEMI) ที่ได้รับการถ่ายขยายเส้นเลือดแบบเฉียบพลัน (primary PCI) ที่ระยะเวลา ≤ 90 นาที และมากกว่า 90 นาที

ตารางที่ 23 และรูปที่ 8 และ 9 แสดงอัตราการตายของผู้ป่วย STEMI ที่มารับการรักษาภายใน 12 ชม. และภายหลัง 12 ชม.หลังจากมีอาการเจ็บหน้าอก รวมทั้งแสดงระยะเวลา door to needle and door to balloon time กับอัตราการตายในรพ. พบว่าถ้า door to needle และ door to balloon time ยืงนาน ดูเหมือนอัตราการตายในรพ.จะเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยที่เสียชีวิตในโรงพยาบาลจำแนกตามระยะเวลาที่ผู้ป่วยเจ็บหน้าอกจนมาถึงโรงพยาบาล (travel time) ระยะเวลาที่ผู้ป่วยมาถึงโรงพยาบาลจนได้รับยา Thrombolytic (door to needle time) ระยะเวลาที่ผู้ป่วยเจ็บหน้าอกจนถึงได้รับยา(onset to thrombolytic time) ระยะเวลาที่ผู้ป่วยมาถึงโรงพยาบาลจนได้รับการถ่ายขยายหลอดเลือด (door to balloon time) และระยะเวลาที่ผู้ป่วยเจ็บหน้าอกจนถึงได้รับการถ่ายขยายหลอดเลือด (onset to balloon time) ในผู้ป่วย STEMI จำนวน 3836 คนที่มาโรงพยาบาลโดยตรง(no refer)

Time	Result				Total		p
	Survive		Dead		n	(%)	
	n	(%)	n	(%)			
Time to admission, ชั่วโมง							
<=12	1035	(83.8)	200	(16.2)	1235	(100.0)	0.888
>12	251	(84.5)	46	(15.5)	297	(100.0)	
Total	1286	(83.9)	246	(16.1)	1532	(100.0)	
Door to needle time, นาที							
<=60	94	(92.2)	8	(7.8)	102	(100.0)	.010
61-120	123	(91.8)	11	(8.2)	134	(100.0)	
121-180	86	(92.5)	7	(7.5)	93	(100.0)	
>180	66	(79.5)	17	(20.5)	83	(100.0)	
Total	369	(89.6)	43	(10.4)	412	(100.0)	
Onset to thrombolytic, นาที							
<=180	126	(92.6)	10	(7.4)	136	(100.0)	0.085
181-360	148	(90.2)	16	(9.8)	164	(100.0)	
361-720	74	(87.1)	11	(12.9)	85	(100.0)	
>720	15	(75.0)	5	(25.0)	20	(100.0)	
Total	363	(89.6)	42	(10.4)	405	(100.0)	
Door to balloon time, นาที							
<=60	41	(95.3)	2	(4.7)	43	(100.0)	.003
61-120	140	(94.0)	9	(6.0)	149	(100.0)	
121-180	87	(82.9)	18	(17.1)	105	(100.0)	
>180	135	(82.3)	29	(17.7)	164	(100.0)	
Total	403	(87.4)	58	(12.6)	461	(100.0)	
Onset to balloon time, นาที							
<=180	80	(90.9)	8	(9.1)	88	(100.0)	0.637
181-360	165	(85.9)	27	(14.1)	192	(100.0)	
361-720	110	(88.7)	14	(11.3)	124	(100.0)	
>720	48	(85.7)	8	(14.3)	56	(100.0)	
Total	403	(87.6)	57	(12.4)	460	(100.0)	

p : โดยสถิติ Chi-square Test

ข้อคิดเห็น[CVD@THA1]:

ข้อคิดเห็น[CVD@THA2R1]:

ที่จัดรูปแบบ: กึ่งกลาง

ที่จัดรูปแบบ: กึ่งกลาง

ที่จัดรูปแบบ: กึ่งกลาง

ที่จัดรูปแบบ: กึ่งกลาง

ที่จัดรูปแบบ: กึ่งกลาง

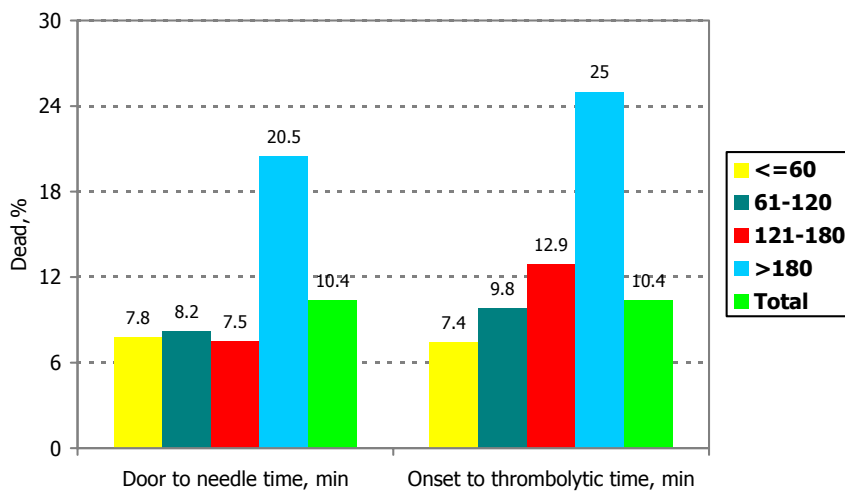
ที่จัดรูปแบบ: กึ่งกลาง

ที่จัดรูปแบบ: กึ่งกลาง

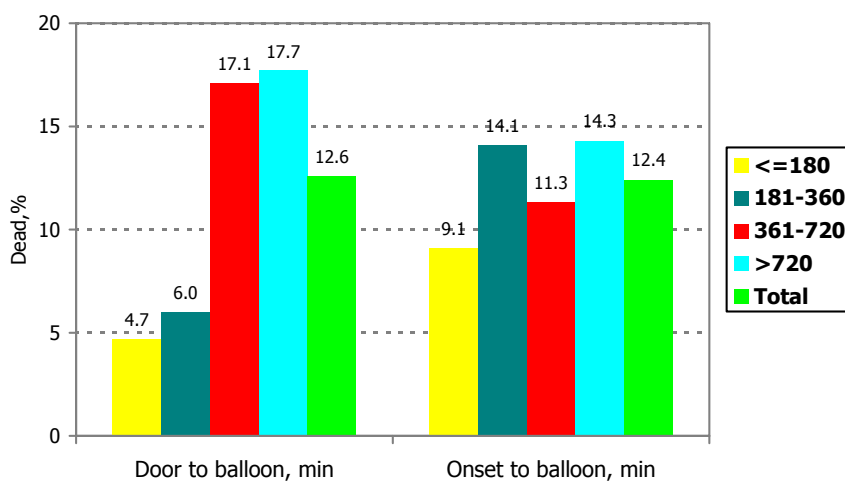
ที่จัดรูปแบบ: กึ่งกลาง

ที่จัดรูปแบบ: กึ่งกลาง

รูปที่ 8. ร้อยละของผู้ป่วยที่เสียชีวิตในโรงพยาบาลจำแนกตามช่วงเวลาที่ผู้ป่วยมาถึงโรงพยาบาลจนได้รับยา thrombolytic (door to needle time) และช่วงเวลาที่ผู้ป่วยเจ็บหน้าอกจนได้รับยา thrombolytic (onset to thrombolytic time) ในผู้ป่วย STEMI จำนวน 3836 คนที่มาโรงพยาบาลโดยตรง (no refer)

รูปที่ 9. ร้อยละของผู้ป่วยที่เสียชีวิตในโรงพยาบาลจำแนกตามช่วงเวลาที่ผู้ป่วยมาถึงโรงพยาบาลจนได้รับการถ่างขยายหลอดเลือด (door to balloon time) และช่วงเวลาที่ผู้ป่วยเจ็บหน้าอกจนได้รับการถ่างขยายหลอดเลือด (onset to balloon time) ในผู้ป่วย STEMI จำนวน 3836 คนที่มาโรงพยาบาลโดยตรง (no refer)

มัธยฐานของระยะเวลาการนอนโรงพยาบาลของผู้ป่วย ACS (ไม่นับรวมผู้ป่วยที่มีการส่งต่อผู้ป่วยมาจากโรงพยาบาลอื่น) เท่ากับ 6.7 วัน เมื่อแบ่งผู้ป่วยตามกลุ่มโรงพยาบาลพบว่าระยะเวลาที่ผู้ป่วยอยู่โรงพยาบาลของโรงพยาบาลกรุงเทพและปริมนทล-รัฐบาลมากกว่า กลุ่มโรงพยาบาลกรุงเทพและปริมนทล-เอกชน, ภูมิภาค-เอกชนและรัฐบาล (7.3 วัน , 4.2 วัน, 3.4 วัน, 5.6 วัน $p < 0.001$ ตามลำดับ) ดังตารางที่ 24

เมื่อแบ่งตามกลุ่มอาการของโรคพบว่าผู้ป่วย Non-STEMI อยู่โรงพยาบาลนานกว่า ผู้ป่วยกลุ่ม STEMI และ unstable angina อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่ามัธยฐาน 7.9 วัน , 5.7 วันและ 6.0 วัน $p < 0.001$ ตามลำดับ) และหากผู้ป่วยมีภาวะแทรกซ้อนเกิดขึ้นเช่น มี congestive heart failure, serious arrhythmia, stroke หรือ เลือดออก จะมีผลทำให้ผู้ป่วยมีระยะเวลาในการนอนโรงพยาบาลนานขึ้นอย่างชัดเจน

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัธยฐาน และพิสัยควอไทล์ ของช่วงระยะเวลาที่ผู้ป่วยพักอยู่ในโรงพยาบาล (length of hospital stay) ในกลุ่มที่มาโรงพยาบาลโดยตรง (no referred) จำนวน 6291 ครั้งที่เข้ารับการรักษา จำแนกตามกลุ่มโรงพยาบาล การวินิจฉัย และภาวะแทรกซ้อน

Variable	N	Length of hospital stay, day				P	
		Mean	SD	Median	IQR		
รวมทั้งหมด	6291	10.2	12.0	6.7	4.0-11.8		
กลุ่มโรงพยาบาล							
กรุงเทพและปริมณฑล-เอกชน	568	6.8	10.6	4.2	2.3-7.8		
กรุงเทพและปริมณฑล-รัฐบาล	4722	10.9	12.4	7.3 ^a	4.4-12.8	<0.001	
ภูมิภาค-เอกชน	37	4.1	2.6	3.4 ^b	2.4-5.1		
ภูมิภาค-รัฐบาล	964	8.7	10.7	5.6 ^{abc}	3.5-9.9		
การวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย							
STEMI	1754	8.8	11.8	5.7	3.4-10.0		
Non STEMI	2787	12.0	13.5	7.9 ^d	4.7-14.2	<0.001	
UA	1750	8.6	8.8	6.0 ^f	3.6-10.2		
ภาวะแทรกซ้อน							
CHF	ไม่มี	3598	8.2	9.3	5.8	3.6-9.5	<0.001*
	มี	2693	12.8	14.4	8.3	5.0-15.4	
Arrhythmia	ไม่มี	5560	10.1	11.8	6.8	4.1-11.7	<0.001*
	มี	731	10.6	13.4	6.1	2.2-13.7	
CVA	ไม่มี	6190	10.0	11.9	6.7	4.0-11.7	<0.001*
	มี	101	17.8	17.6	11.8	6.3-23.0	
Bleeding	ไม่มี	6011	9.8	11.4	6.5	4.0-11.4	<0.001*
	มี	280	18.3	19.0	12.1	6.3-24.0	

หมายเหตุ : คำนวณเฉพาะกลุ่มที่ไม่ referred (เนื่องจากกลุ่ม referred จะไม่ทราบวันที่ admit ของโรงพยาบาลเดิม)

แตกต่างจากโรงพยาบาลกรุงเทพและปริมณฑล-เอกชน : ¹ $p < 0.001$ โดยสถิติ Kruskal Wallis test

แตกต่างจากโรงพยาบาลกรุงเทพและปริมณฑล-รัฐบาล : ^b $p < 0.001$ โดยสถิติ Kruskal Wallis test

แตกต่างจากโรงพยาบาลภูมิภาค-เอกชน : ^c $p < 0.001$ โดยสถิติ Kruskal Wallis test

แตกต่างจาก STEMI: ^d $p < 0.001$ โดยสถิติ Kruskal Wallis test

แตกต่างจาก Non-STEMI: ^f $p < 0.001$ โดยสถิติ Kruskal Wallis test

* โดยสถิติ Mann-Whitney U test

Length of hospital stay (LOS) หมายถึงระยะเวลาที่ผู้ป่วยอยู่โรงพยาบาล

จากการศึกษานี้พบว่าจำนวนร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานมีเป็นจำนวนมากกว่าการศึกษาในบางประเทศอย่างชัดเจน และภาวะเบาหวานเองเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญและเป็นปัจจัยการพยากรณ์ของโรคในผู้ป่วย ACS ตารางที่ 25 ภาวะแทรกซ้อน และอัตราการตาย ของผู้ป่วย ACS ที่เป็นเบาหวานเปรียบเทียบกับไม่เป็นเบาหวาน พบว่าผู้ป่วยเบาหวานมีการเกิด congestive heart failure, bleeding และที่สำคัญมีอัตราการตายมากกว่าผู้ป่วยไม่เป็นเบาหวานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยที่ไม่เป็นและเป็นเบาหวานจำแนกตาม ภาวะแทรกซ้อน และอัตราการตาย

ตัวแปร	เบาหวาน				รวม	p		
	ไม่เป็น		เป็น					
	N	%	N	%	N	%		
ภาวะแทรกซ้อน								
CHF	ไม่มี	3234	(62.9)	1851	(45.5)	5085	(55.2)	<0.001
	มี	1907	(37.1)	2219	(54.5)	4126	(44.8)	
Arrhythmia	ไม่มี	4307	(83.8)	3407	(83.7)	7714	(83.7)	0.931
	มี	834	(16.2)	663	(16.3)	1497	(16.3)	
CVA	ไม่มี	5048	(98.2)	3982	(97.8)	9030	(98.0)	0.225
	มี	93	(1.8)	88	(2.2)	181	(2.0)	
Bleeding	ไม่มี	4882	(95.0)	3789	(93.1)	8671	(94.1)	<0.001
	มี	259	(5.0)	281	(6.9)	540	(5.9)	
ผลการรักษา								
Survive		4601	(89.5)	3501	(86.0)	8102	(88.0)	<0.001
Dead		540	(10.5)	569	(14.0)	1109	(12.0)	

p : โดยสถิติ Chi-square Test

ค่ารักษาพยาบาล

เนื่องจากผู้ป่วย ACS เป็นผู้ป่วยที่มีอัตราการตายในโรงพยาบาลสูง มีการทำหัตถการต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะการฉีดสตีดูเส้นเลือดหัวใจ การทำบอลลูนขยายหลอดเลือดหรือการผ่าตัดต่อเส้นเลือด ซึ่งเป็นหัตถการที่มีค่าใช้จ่ายสูงมาก ในการศึกษาในระยะที่ 2 และ 3 ของการศึกษานี้จึงได้เก็บข้อมูลค่ารักษาพยาบาล แหล่งที่มาของค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วย ซึ่งแสดงในตารางที่ 26 พบว่า ค่าใช้จ่ายต่อผู้ป่วย 1 รายที่รับไว้ในโรงพยาบาลด้วยภาวะ ACS มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 54,157 บาท โดยพบว่ากลุ่มที่เป็น STEMI จะมีค่าใช้จ่ายสูงที่สุดคือ 82,607 บาท รองลงมาเป็น non-STEMI เท่ากับ 39,167 บาท และ UA เท่ากับ 24,406 บาท และถ้าหากผู้ป่วยเหล่านี้ได้มีการทำการฉีดสตีดูเส้นเลือดหัวใจ (coronary angiography-CAG) ซึ่งอาจจะได้ทำบอลลูนหรือการผ่าตัดหรือไม่ก็ตาม พบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยมัธยฐานจะ

เพิ่มเป็น 128,971 บาท และถ้าเป็นผู้ป่วยกลุ่ม STEMI และได้รับการฉีดสตีลีนเลือดหัวใจ จะมีค่าใช้จ่ายสูงเฉลี่ยมัธยฐานต่อคนสูงถึง 140,550 บาท แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบผู้ป่วย ACS ที่ได้รับการทำ CAG พบว่า มีอัตราการตายในโรงพยาบาลต่ำกว่าในกลุ่มที่ไม่ได้รับการทำ CAG อย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะในกลุ่มที่เป็น STEMI ($p < 0.001$) และ non-STEMI ($p < 0.001$) สำหรับในกลุ่ม UA อัตราตายแตกต่างกันไม่มากเนื่องจากผู้ป่วยกลุ่มนี้มีอัตราการตายโดยรวมน้อยอยู่แล้ว (รูปที่ 10) ผู้ป่วยที่เป็น STEMI มีอัตราการทำ CAG มากกว่าในกลุ่ม non-STEMI และ UA และหากแยกผู้ป่วยตามสิทธิการรักษาพยาบาล พบว่า ผู้ป่วยที่มีสิทธิประกันสุขภาพเอกชนมีโอกาสได้รับการทำ CAG มากที่สุด (รูปที่ 11, ตารางที่ 27.1 และ 27.2)

ตารางที่ 26 มัธยฐาน(median) และพิสัยควอไทล์(inter quartile range, IQR) ของค่ารักษาพยาบาล จำแนกตามสิทธิการรักษาพยาบาลและการวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วย

สิทธิรักษาพยาบาล	ค่ารักษาพยาบาล, บาท			รวม
	การวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วย			
	STEMI	Non STEMI	UA	
	<i>Median (N, IQR)</i>	<i>Median (N, IQR)</i>	<i>Median (N, IQR)</i>	<i>Median (N, IQR)</i>
จ่ายเงินเอง	102,350 (N=123; 24,860-194,916)	46,440 (N=126; 18,856-61,748)	42,447 (N=70; 14,551-164,078)	68,096 (N=319; 20,856-186,508)
ไม่ได้ทำ CAG	19,246 (N=42; 9,319-32,505)	29,331 (N=83; 14,332-64,218)	16,482 (N=38; 6,792-42,050)	21,400 (N=163; 10,629-49,652)
ทำ CAG	146,229 (N=81; 83,625-264,477)	193,319 (N=43; 82,295-385,562)	159,062 (N=32; 61,897-357,035)	156,806 (N=156; 81,876-326,455)
ต้นสังกัดราชการ/รัฐวิสาหกิจ	118,594 (N=623; 34,552-212,667)	50,536 (N=818; 22,105-169,181)	31,726 (N=390; 13,824-100,844)	55,759 (N=1,831; 22,050-177,324)
ไม่ได้ทำ CAG	26,393 (N=216; 14,605-55,379)	25,945 (N=464; 14,402-56,319)	15,435 (N=221; 10,273-26,302)	22,346 (N=901; 13,032-45,761)
ทำ CAG	172,812 (N=407; 109,486-248,523)	156,878 (N=354; 66,010-263,009)	103,684 (N=169; 42,603-186,963)	155,076 (N=930; 69,618-243,611)
ต้นสังกัดเอกชน, N	199,234 (N=17; 174,813-269,254)	37,852 (N=20; 15,937-83,471)	28,320 (N=10; 16,023-156,593)	66,326 (N=47; 24,647-199,782)
ไม่ได้ทำ CAG	30,664 (N=2; 20,724- .)	25,093 (N=14; 13,939-51,147)	18,883 (N=7; 11,470-52,028)	24,878 (N=23; 14,662-50,579)
ทำ CAG	199,782 (N=15; 190,724-280,734)	113,934 (N=6; 52,550-388,999)	153,390 (N=3; 24,647-.)	195,421 (N=24; 155,428-274,994)
ประกันสังคม, N	48,452 (N=51; 20,548-112,198)	33,767 (N=45; 12,861-103,283)	16,324 (N=17; 7,214-23,235)	28,723 (N=113; 15,163-104,056)
ไม่ได้ทำ CAG	20,231 (N=22; 12,484-23,748)	16,948 (N=29; 11,051-45,871)	11,332 (N=12; 6,075-18,458)	16,948 (N=63; 10,619-23,570)
ทำ CAG	103,724 (N=29; 54,089-174,720)	97,565 (N=16; 40,498-194,199)	24,210 (N=5; 22,949-101,976)	94,199 (N=50; 42,637- 169,454)

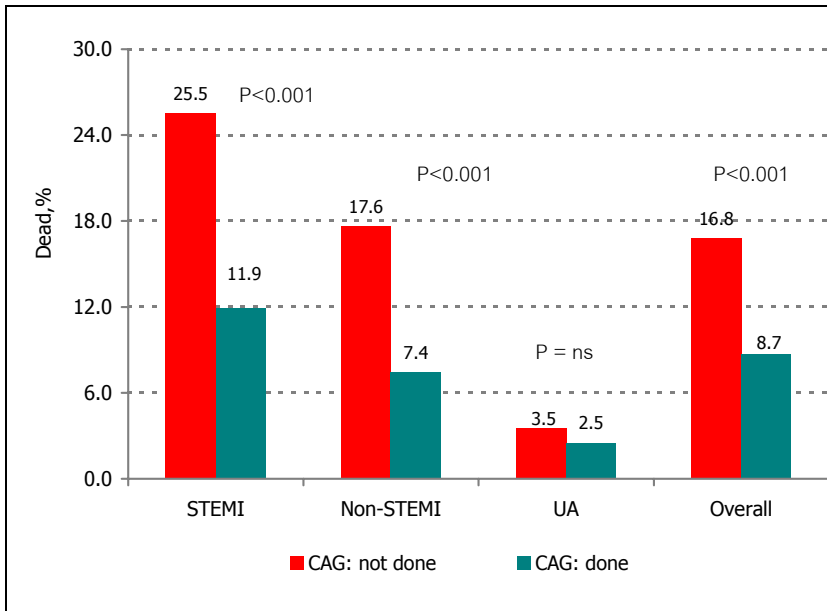
หมายเหตุ: มีการเก็บข้อมูลค่ารักษาเฉพาะ ระยะที่ 2 และ 3 จำนวน 3971 ครั้ง que เข้ารับการรักษา

ตารางที่ 26 มัธยฐาน(median) และพิสัยควอไทล์(inter quartile range, IQR) ของค่ารักษาพยาบาล จำแนกตามสิทธิการรักษาพยาบาลและการวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วย (ต่อ)

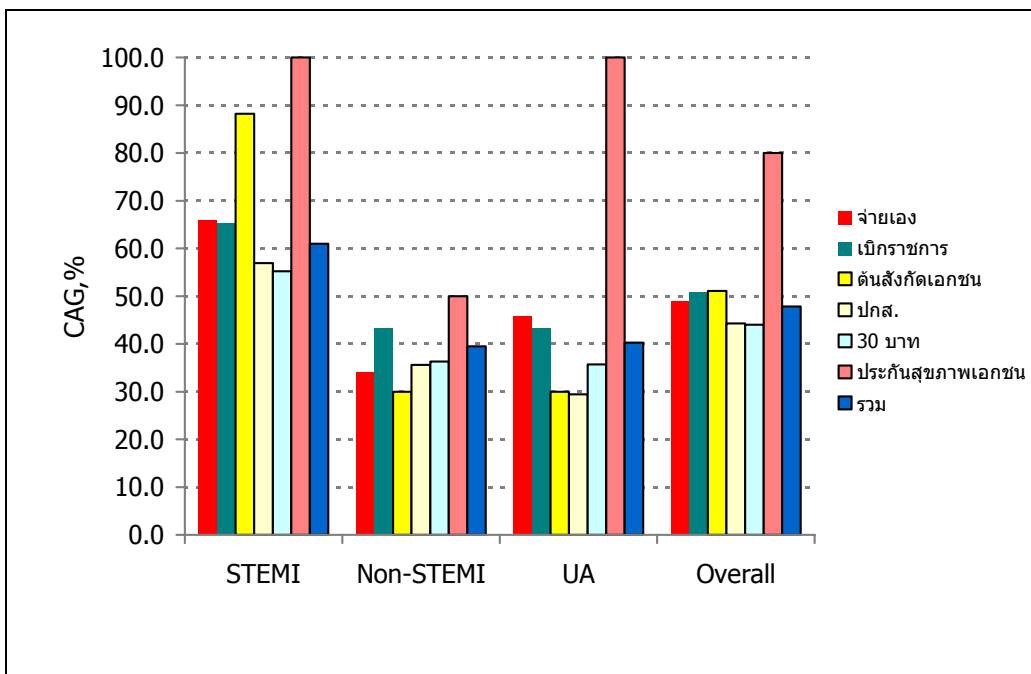
สิทธิรักษาพยาบาล	ค่ารักษาพยาบาล, บาท			รวม
	การวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วย			
	STEMI	Non STEMI	UA	
	Median (N, IQR)	Median (N, IQR)	Median (N, IQR)	Median (N, IQR)
โครงการ 30 บาท	64,534 (N=678; 24,144-125,567)	31,462 (N=652; 16,003-93,319)	18,390 (N=311; 11,031-39,247)	35,352 (N=1,641; 16,727-105,616)
ไม่ได้ทำ CAG	22,582 (N=304; 15,701-42,145)	19,504 (N=415; 12,223-36,876)	12,574 (N=200; 8,593-18,566)	18,542 (N=919; 11,802-35,290)
ทำ CAG	108,147 (N=374; 69,535-161,311)	101,394 (N=237; 38,689-170,262)	39,372 (N=111; 25,780-124,432)	101,899 (N=722; 45,165-160,760)
ประกันสุขภาพเอกชน	259,079 (N=9; 183,382-272,807)	92,930 (N=8; 19,803-409,605)	92,155 (N=3; 29,335 -.)	209,902 (N=20; 64,246-272,682)
ไม่ได้ทำ CAG	-	26,754 (N=4; 11,110-51,371)	-	26,754 (N=4; 11,110-51,371)
ทำ CAG	259,079 (N=9; 183,382-272,807)	364,299 (N=4; 166,609-1,073,487)	92,155 (N=3; 29,335-.)	259,537 (N=16; 179,564-275,386)
รวม	82,607 (N=1501; 27,913-172,342)	39,167 (N=1,669; 18,314-131,037)	24,406 (N=801; 12,201-79,178)	45,157 (N=3971; 18,753-142,298)
ไม่ได้ทำ CAG	22,672 (N=586; 15,201-45,025)	22,661 (N=1009; 13,264-48,652)	13,750 (N=478; 9,165-22,947)	20,376 (N=2,073; 12,264-40,224)
ทำ CAG	140,550 (N=915; 82,259-217,083)	130,486 (N=660; 50,644-236,045)	92,155 (N=323; 34,543-179,019)	128,971 (N=1,898; 58,623-215,157)

หมายเหตุ: มีการเก็บข้อมูลค่ารักษาเฉพาะ ระยะที่ 2 และ 3 จำนวน 3971 ครั้งที่เข้ารับการรักษา

รูปที่ 10. ร้อยละของผู้ป่วยที่เสียชีวิตในโรงพยาบาลจำแนกตามกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการทำ coronary angiogram (CAG) และตามการวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย

รูปที่ 11. แสดงร้อยละของการทำ coronary angiography (CAG) จำแนกตามการวินิจฉัยโรคเมื่อจำหน่าย กับสิทธิการรักษาพยาบาล

ตารางที่ 27.1 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยที่ได้รับการทำ coronary angiogram (CAG) จำแนกตามสิทธิ ค่ารักษาพยาบาลและการวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วย (เปรียบเทียบแนวนอน)

สิทธิค่ารักษาพยาบาล	การวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วย						รวม	
	STEMI		Non STEMI		UA		N	%
	N	%	N	%	N	%	N	%
จ่ายเงินเอง	123		126		70		319	
ทำ CAG	81	(65.9)	43	(34.1) ^a	32	(45.7) ^a	156	(48.9)
ต้นสังกัดราชการ/รัฐวิสาหกิจ	623		818		390		1831	
ทำ CAG	407	(65.3)	354	(43.3) ^a	169	(43.3) ^a	930	(50.8)
ต้นสังกัดเอกชน, N	17		20		10		47	
ทำ CAG	15	(88.2)	6	(33.3) ^a	3	(33.3) ^a	24	(51.1)
ประกันสังคม, N	51		45		17		113	
ทำ CAG	29	(56.9%)	16	(35.6) ^a	5	(29.4) ^a	50	(44.2)
โครงการ 30 บาท	678		652		311		1641	
ทำ CAG	374	(55.2)	237	(36.3) ^a	111	(35.7) ^a	722	(44.0)
ประกันสุขภาพเอกชน	9		8		3		20	
ทำ CAG	9	(100.0)	4	(50.0)	3	(100.0)	16	(80.0)
รวม	1501		1669		801		3971	
ทำ CAG	915	(61.0)	660	(39.5) ^a	323	(40.3) ^a	1898	(47.8)

หมายเหตุ: มีการเก็บข้อมูลค่ารักษาเฉพาะ ระยะที่ 2 และ 3 จำนวน 3971 ครั้งที่เข้ารับการรักษา

ทดสอบโดยใช้สถิติ z-test Two-sample test of proportion

^a หมายถึง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนกับกลุ่ม STEMI พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับความเชื่อมั่น

95% : $p < 0.05$

ตารางที่ 27.2 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยที่ได้รับการทำ coronary angiogram (CAG) จำแนกตามสิทธิ ค่ารักษาพยาบาลและการวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วย (เปรียบเทียบแนวดิ่ง)

สิทธิค่ารักษาพยาบาล	การวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายผู้ป่วย						รวม	
	STEMI		Non STEMI		UA		N	%
	N	%	N	%	N	%	N	%
จ่ายเงินเอง	123		126		70		319	
ทำ CAG	81	(65.9)	43	(34.1)	32	(45.7)	156	(48.9)
ต้นสังกัดราชการ/รัฐวิสาหกิจ	623		818		390		1831	
ทำ CAG	407	(65.3)	354	(43.3)	169	(43.3)	930	(50.8)
ต้นสังกัดเอกชน, N	17		20		10		47	
ทำ CAG	15	(88.2) ^b	6	(33.3)	3	(33.3)	24	(51.1)
ประกันสังคม, N	51		45		17		113	
ทำ CAG	29	(56.9) ^c	16	(35.6)	5	(29.4)	50	(44.2)
โครงการ 30 บาท	678		652		311		1641	
ทำ CAG	374	(55.2) ^{abc}	237	(36.3) ^b	111	(35.7) ^b	722	(44.0) ^b
ประกันสุขภาพเอกชน	9		8		3		20	
ทำ CAG	9	(100.0)	4	(50.0)	3	(100.0)	16	(80.0) ^{abcde}
รวม	1501		1669		801		3971	
ทำ CAG	915	(61.0)	660	(39.5)	323	(40.3)	1898	(47.8)

หมายเหตุ: มีการเก็บข้อมูลค่ารักษาเฉพาะ ระยะที่ 2 และ 3 จำนวน 3971 ครั้ง ที่เข้ารับการรักษา

ทดสอบโดยใช้สถิติ z-test Two-sample test of proportion

^a หมายถึง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนกับกลุ่ม จ่ายเงินเอง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับความเชื่อมั่น 95% : p<0.05

^b หมายถึง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนกับกลุ่ม ต้นสังกัดราชการ/รัฐวิสาหกิจ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับความเชื่อมั่น 95% : p<0.05

^c หมายถึง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนกับกลุ่ม ต้นสังกัดเอกชน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับความเชื่อมั่น 95% : p<0.05

^d หมายถึง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนกับกลุ่ม ประกันสังคม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับความเชื่อมั่น 95% : p<0.05

^e หมายถึง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนกับกลุ่ม โครงการ 30 บาท พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับความเชื่อมั่น 95% : p<0.05

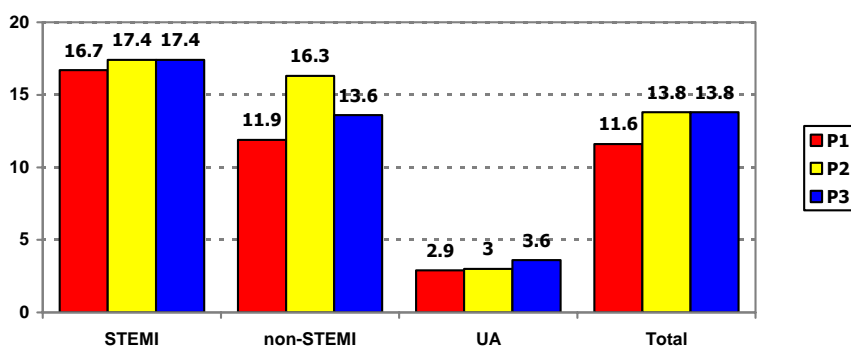
แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระยะต่างๆ

การเก็บข้อมูลการลงทะเบียนผู้ป่วย ACS ในการศึกษาใช้เวลาถึง 3 ปี ทำให้อาจจะนำระยะเวลาที่แตกต่างกัน มาวิเคราะห์ดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ต่างกัน เนื่องจากมีการแก้ไขการเก็บข้อมูลบางประการใน case record form ทำให้สามารถแบ่งระยะเวลาการเก็บข้อมูลเป็น 3 ระยะดังตารางที่ 2 (ระยะที่ 1 ตั้งแต่ 1 ส.ค.2545 – 30 เม.ย.2547, ระยะที่ 2 ตั้งแต่ 1 พ.ค.2547 – 31 ต.ค.2547 และระยะที่ 3 ตั้งแต่ 1 พ.ย.2547 – 31 ต.ค.2548) การวิเคราะห์แนวโน้มจึงอาศัยตามระยะเวลาที่แบ่งตามตารางที่ 2

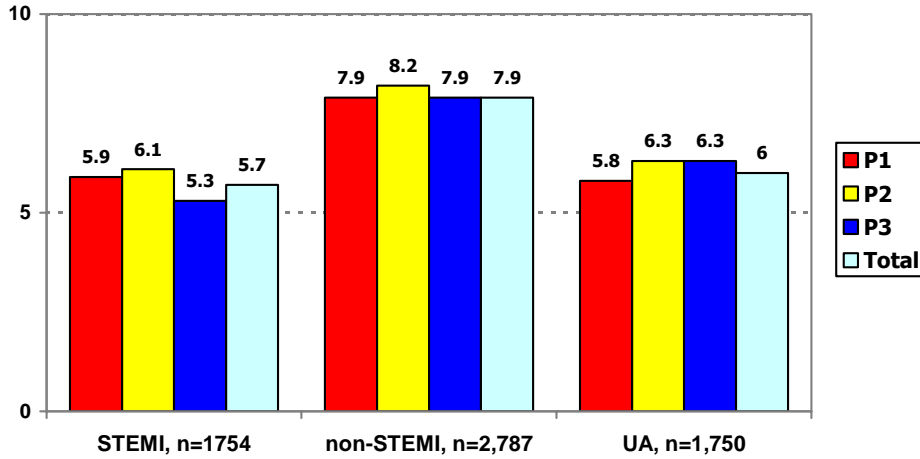
รูปที่ 12 แสดงอัตราการตายของผู้ป่วย ACS แบ่งตามการวินิจฉัยเมื่อจำหน่าย พบว่า แนวโน้มอัตราการตายไม่ค่อยมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในผู้ป่วยทั้ง 3 กลุ่มของผู้ป่วย ACS เมื่อระยะเวลาผ่านไป และหากพิจารณาระยะเวลาการนอนโรงพยาบาลในทั้ง 3 ช่วงระยะเวลา ก็ไม่พบความแตกต่างกันอย่างชัดเจนเช่นกัน (รูปที่ 13)

แนวโน้มมีมาตรฐานระยะเวลาดังแต่อาการเจ็บหน้าอกจนถึงมาโรงพยาบาล (time to admission) แสดงในรูปที่ 14 (ไม่นับรวมผู้ป่วยที่ถูกส่งตัวมาจากโรงพยาบาลอื่น) ผู้ป่วยที่เป็น STEMI มีมาตรฐาน time to admission น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับผู้ป่วย non-STEMI และ UA แต่ระยะเวลาทั้ง 3 ช่วงเวลาไม่แตกต่างกันชัดเจน รูปที่ 15 แสดงสัดส่วนแนวโน้มการได้ reperfusion treatment ในผู้ป่วย STEMI ในช่วงระยะเวลาทั้ง 3 ช่วงเวลา เนื่องจากระยะเวลา onset to treatment และ door to treatment time มีผลต่ออัตราการตายในโรงพยาบาลของผู้ป่วย STEMI รูปที่ 16 – 19 แสดงแนวโน้มของระยะเวลาต่าง ๆ ในผู้ป่วยกลุ่มนี้ ซึ่งพบว่า onset to needle time และ door to needle time ในกลุ่ม no refer มีแนวโน้มจะลดลง ซึ่งอาจจะบ่งบอกถึงการบริหารจัดการการรักษาพยาบาลผู้ป่วยกลุ่มนี้ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับการทำบอลลูน ค่า onset to balloon และ door to balloon time ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

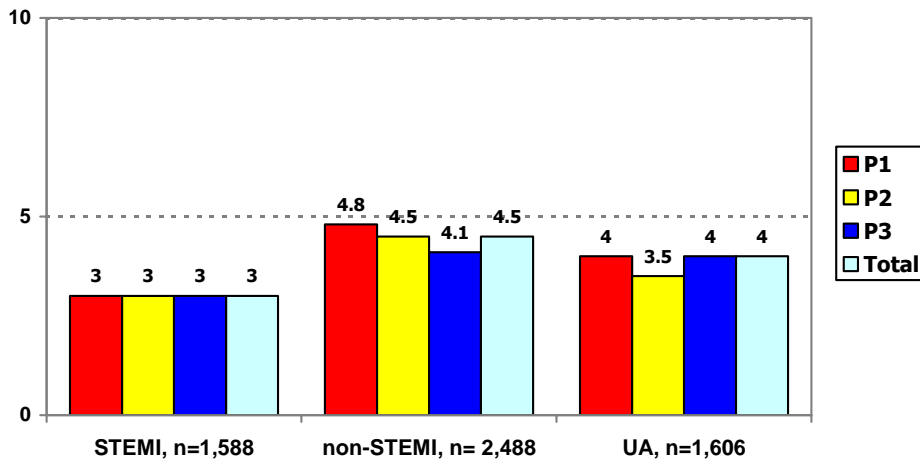
รูปที่ 12. ร้อยละของผู้เสียชีวิตรวมจำแนกตามการวินิจฉัยเมื่อจำหน่ายในแต่ละระยะของการเก็บข้อมูล (n = 9373)

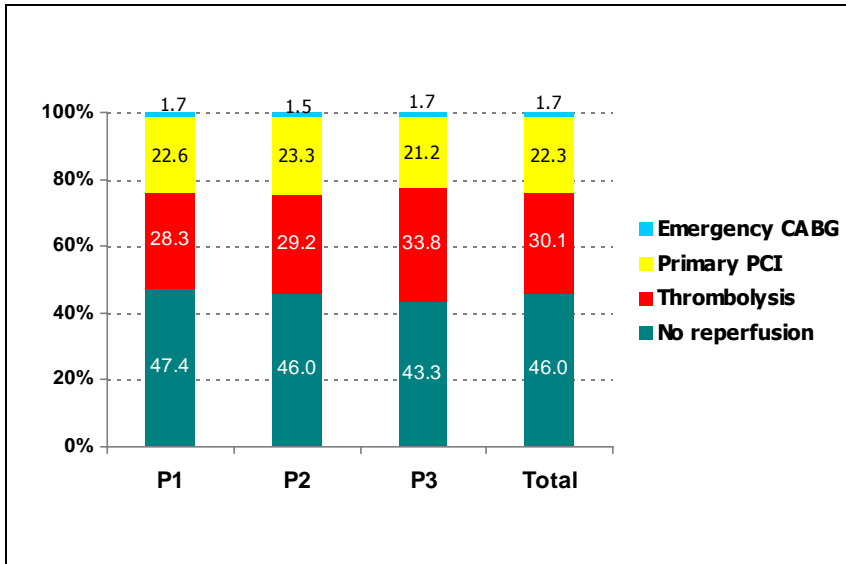
รูปที่ 13. มัธยฐานของเวลาที่ผู้ป่วยพักอยู่ในโรงพยาบาล (length of stay) ตามช่วงเวลาของการเก็บข้อมูลในกลุ่มที่ “มาโรงพยาบาลโดยตรง” (no refer) จำนวน 6,291 ครั้ง ที่เข้ารับการรักษา

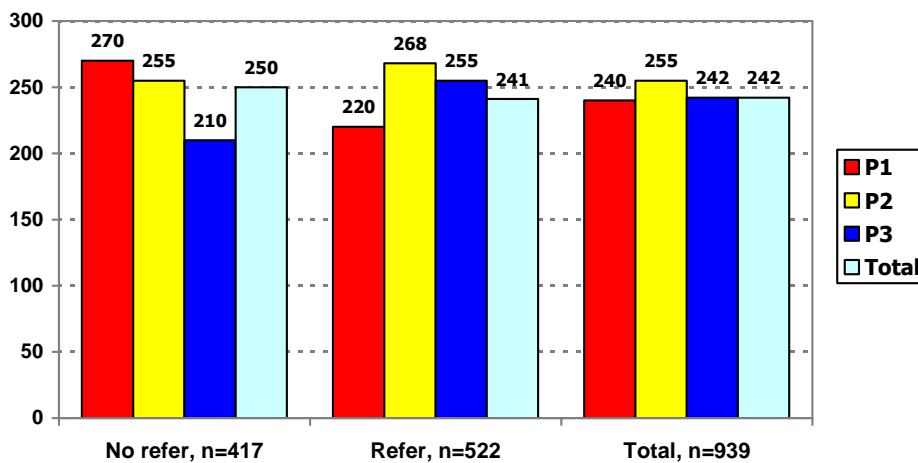
รูปที่ 14. มัธยฐานของเวลาที่ผู้ป่วยเจ็บหน้าอกจนมาถึงโรงพยาบาล (time to admission) ตามการวินิจฉัยในแต่ละระยะของการเก็บข้อมูลโดยเจาะจงกลุ่มที่ “มาโรงพยาบาลโดยตรง” (no refer) จำนวน 5,682 ครั้ง ที่เข้ารับการรักษา

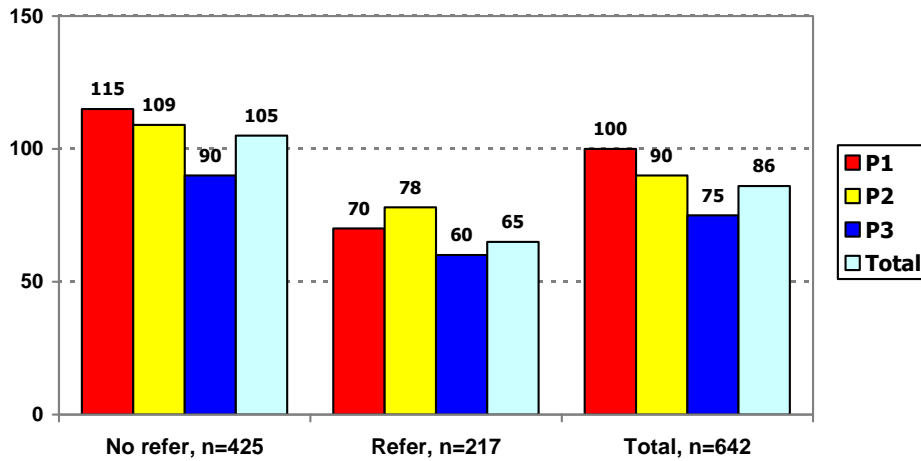
รูปที่ 15. ร้อยละของจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยไม่ได้รับ และได้รับการรักษาด้วยการทำให้เส้นเลือดหัวใจมีเลือดมาเลี้ยงเพิ่มขึ้น (reperfusion) ด้วยยาละลายลิ่มเลือด (thrombolysis), การถ่างขยายหลอดเลือดแดง coronary ชนิดปฐมภูมิ (primary PCI) และผ่าตัดหลอดเลือดแดงฉุกเฉิน (emergency CABG) ในแต่ละระยะของการเก็บข้อมูลในกลุ่ม STEMI

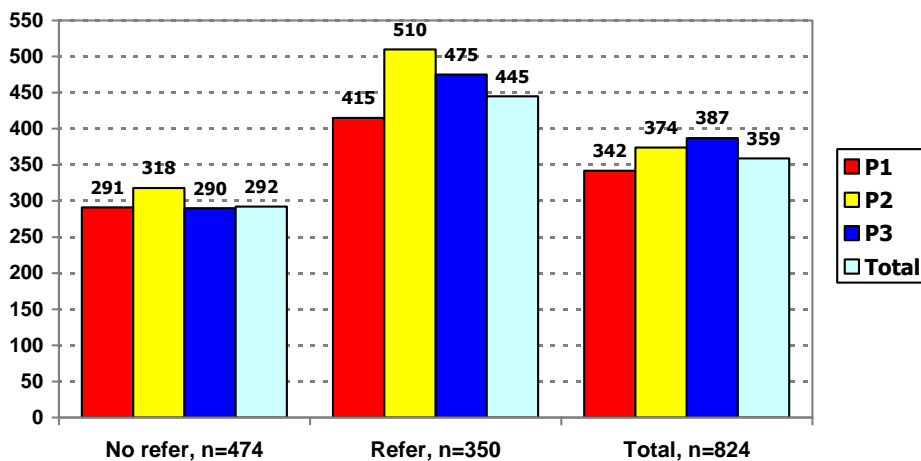
รูปที่ 16. มัธยฐานของเวลาที่ผู้ป่วยเจ็บหน้าอกชนิด STEMI จนถึงได้ยาละลายลิ่มเลือด (onset to thrombolytic time) จำแนกตามการส่งต่อและตามช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล

รูปที่ 17. มาตรฐานของเวลาที่ผู้ป่วย STEMI มาถึงโรงพยาบาลจนได้ยาละลายลิ่มเลือด (door to needle time) จำแนกตามการส่งต่อและตามช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล

รูปที่ 18. มาตรฐานของเวลาที่ผู้ป่วยเจ็บหน้าอกชนิด STEMI จนถึงได้รับการถ่ายขยายเส้นเลือด coronary (onset to PCI) ชนิดปฐมภูมิ (primary PCI) จำแนกตามการส่งต่อและตามช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล

รูปที่ 19. มัธยฐานของเวลาที่ผู้ป่วย STEMI มาถึงโรงพยาบาลจนถึงได้รับการถ่ายขยายเส้นเลือด coronary (door to balloon time) ชนิดปฐมภูมิ (primary PCI) จำแนกตามการส่งต่อ และ ตามช่วงเวลาของการเก็บข้อมูล

